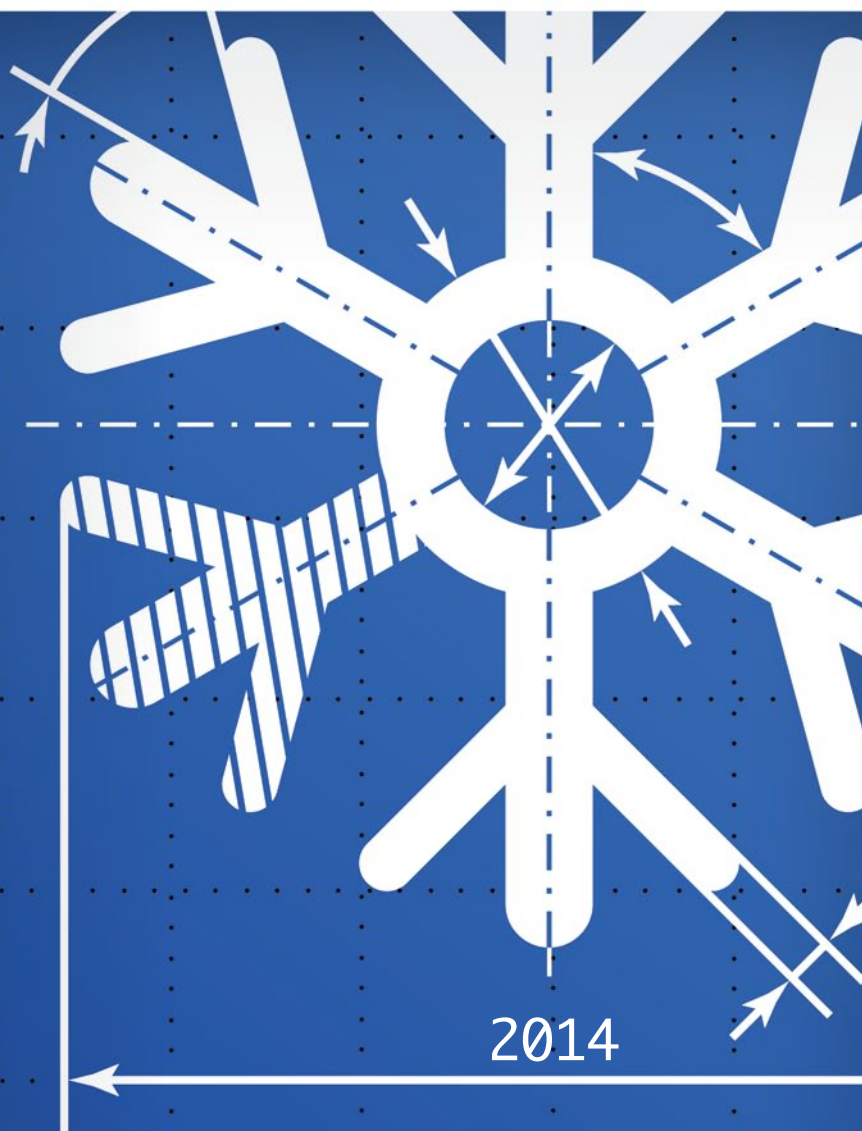

IZS.NOVO

**ZA ETIKO &
KAKOVOST!**

Aktualno

ZA INVESTITORJA NI PROBLEMATIČNA
GRADBENA TEMVEČ OKOLJSKA IN
PROSTORSKA ZAKONODAJA

NA NASLOVNICI

Navkljub vsem deklarativnim prizadevanjem države in konkretnim predlogom zbornice in gospodarstva za poenostavitev in skrajšanje postopkov umeščanja objektov v prostor in njihovega dovoljevanja ugotavljamo, da so se z novelo okoljske zakonodaje (ZVO-1F) uvedli novi postopki, ki na žalost podaljšujejo in ne skrajšujejo postopka izdaje gradbenega dovoljenja.

str.

POZDRAVLJENI

- 3 Beseda Predsednika Inženirske zbornice Slovenije: ZA ETIKO IN KAKOVOST!

AKTUALNO

- 4 Za investitorja ni problematična gradbena temveč okoljska in prostorska zakonodaja
- 6 Sporen predlog nove ureditve nadzora med gradnjo
- 7 Kdaj nadzor deluje in je učinkovit in kdaj ne
- 7 Pravkar sprejeta novela ZVO-1F podaljšuje in ne skrajšuje pridobivanje gradbenega dovoljenja

PROGRAMI/PROJEKTI

- 8 Z delom pričela nova Komisija za javna naročila
- 9 Enotna baza popisov del v gradbeništvu
- 10 Ali govoriš slovensko?

STIKI

- 11 Trije pomembni dokumenti ECEC
- 12 Evropski pooblaščen inženir

REPORTAŽE

- 14 Inženirska storitev mora biti dodana vrednost investicije
- 16 Info z dveh okroglih miz MSS
- 16 Problematika javnega naročanja storitev na področju geotehničnih del
- 17 Vrednotenje nepremičnin in kakovost podatkov o nepremičninah
- 18 S predstavitve knjige "Ljubljanska inženirska zbornica 1919-44"

OBVESTILA

- 19 Izdane tri nove smernice s področja požarne varnosti
- 19 Navodila o podrobnejši vsebini projektne dokumentacije - novela uvodnega dela
- 19 Vsebina podatkov v seznamu geodetskih podjetij na spletnih straneh IZS

URADNI LIST

- 19 Sklepi 33. skupščine IZS
- 19 Pričetek kandidacijskega postopka za izvolitev člana disciplinske komisije iz MST

OBVESTILA

- 20 Napovednik izobraževanj IZS januar - marec 2014

IZS.NOVO

GLASILO INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE
Letnik 16, št. 68, DECEMBER 2013
Izhaja: 4 številke letno. Naklada te številke:
9.500 izvodov. Uredništvo: Inženirska
zbornica Slovenije, Jarška cesta 10/b,
1000 Ljubljana. Elektronska pošta uredništva:
izs@izs.si. Internet: <http://www.izs.si>.

Glavna in odgovorna urednica: mag. Barbara ŠKRABA FLIS. Tehnični urednik: Matjaž GRILC. Strokovni svet glasila IZS.NOVO: mag. Črtomir REMEC, dr. Branko ZADNIK, Jožef STUDENČNIK, Matej KOVAČIČ, dr. Željko VUKELIČ, Mitja LENASSI, mag. Vinko VOLČANJK. Uredniški odbor: mag. Barbara ŠKRABA FLIS, Matjaž GRILC, Franc PEČOVNIK, dr. Janez DUHOVNIK, Matija BRENČIČ, Damjan MEŽIČ, Žiga LEBAR, Matej KORŠIČ. Lektoriranje in korekture: Petra KAVČIČ.

Oblikovanje: Kraft&Werk, Maribor.
Tisk: ORBIS d.o.o., Ljubljana.

Izvod glasila IZS.NOVO je za člane Inženirske zbornice Slovenije brezplačen. Copyright © 2013 IZS.NOVO, Inženirska zbornica Slovenije.

ZA ETIKO IN KAKOVOST!

Spoštovani,

Elite padajo v Sloveniji ena za drugo. Najprej finančna, potem gospodarska, politična, cerkvena in še kakšna bi se našla. Kako pa je pri nas z inženirsko elito? Ta že dolgo ni bila v ospredju, razen nekajkrat ob medijskih linčih predragih in neakovostnih javnih gradenj. Že na prvi pogled je bilo v večini primerov jasno, da gre za megalomanske politično – tajkunske investicije, kjer so pooblaščen inženirji igrali bolj ali manj podrejeno vlogo, zato tudi nikoli ni bila vložena s strani javnih naročnikov navkljub pozivom kakršnakoli prijava disciplinskim organom zbornice, kar seveda ne opravičuje morebitnih strokovnih napak vpletenih članov Inženirske zbornice Slovenije.

Vendar pa vloga slovenskih inženirjev ni bila vedno tako postranska. V obdobju med obema svetovnjima vojnama so inženirji pomembno prispevali k tehničnemu, gospodarskemu in narodnostnemu razvoju. Posebej na vrhuncu gospodarske krize so pooblaščen inženirji pod vodstvom takratnega predsednika Ljubljanske inženirske zbornice inž. Milka Pirkmajerja odločilno posegli v dogajanje s prizadevanji za povečanje javnih gradenj in bolj strogo poklicno regulacijo, ki je zahtevala visoko strokovno usposobljenost in stroga etična načela. To je pomembno vplivalo tudi na večjo družbeno priznanje in spoštovanje inženirjev in arhitektov.

Situacija je danes v Sloveniji precej podobna predvojni, s to razliko, da aktualna politika nima prave ideje, kako ponovno zagnati investicije v okolju prijazno infrastrukturo, za katere EU ponuja sofinanciranje in ugodne bančne kredite, ki jih dodobra izkoriščajo druge evropske vlade in z njimi vzdržujejo lastno gradbeništvo v dobri in stalni kondiciji. Dejstvo je, da nujno potrebujemo drugi tir in posodobitev celotne železniške infrastrukture v najbolj ekonomični varianti, gradnja hidroelektrarn na srednji Savi pa bi za daljši čas zaposlila naše gradbince in proizvajalce hidromehanske in elektro opreme. Kakorkoli pa za razvoj logistične dejavnosti, ki bi lahko izdatno povečala rast BDP, manjkajo še posodobitev Luke Koper in Letališča Jože Pučnik, vzdrževanje cest in izgradnja logističnih centrov, kot se je že začela v BTC v Ljubljani.

Je pa država preko resornega ministrstva za prostor in graditev dosti bolj dejavna pri stalnem spreminjanju zakonodaje, ki pa do sedaj ni prineslo še nič koristnega. Situacija je sicer na področju prostora dosti hujša kot pri graditvi, kjer sem prepričan, da potrebujemo predvsem bolj zavzeto izvajanje in eventualne manjše popravke, ker prepogoste sistemske spremembe zelo negativno vplivajo na celoten proces graditve. Žal državni uradniki tudi napačno razumejo prizadevanje Bruslja za zmanjšanje reguliranih poklicev v gradbeništvo in načrtujejo uvedbo novih »državnih« nadzornikov, ki bi skrbeli za kakovost gradenj.

Doživeli smo tudi objavo poraznih rezultatov stresnih testov naših državnih bank in čakamo na očiščenje bančno – gospodarske elite. Kot so pred kratkim v časniku Finance naslovili moje odgovore na krizo v gradbeništvo, se bomo morali tudi gradbeni inženirji ponovno prešteti. Glede na trenutno stanje gradenj, za več kot 6500 aktivnih pooblaščenih inženirjev ni dovolj dela, zato je spoštovanje etičnih in strokovnih načel še toliko bolj pomembno za obstoj in razvoj inženirske elite, ki je nujno potrebna za izhod iz krize.

Vesele in zadovoljne praznike ter veliko zdravja, sreče in uspeha vam želim v prihajajočem letu 2014!

mag. Črtomir Remec
Predsednik Inženirske zbornice Slovenije

Okoljska, prostorska in gradbena zakonodaja

ZA INVESTITORJA NI PROBLEMATIČNA GRADBENA TEMVEČ OKOLJSKA IN PROSTORSKA ZAKONODAJA

mag. Bernardka Jurič, univ.dipl. gosp. inž.
Vodja delovne skupine za varstvo okolja

Ivan Leban, univ.dipl.inž.el.
Predsednik komisije za sistemske zakone

mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.
Generalna sekretarka IZS

DOSLEJ SMO SPREMINJALI PREDVSEM GRADBENO ZAKONODAJO

Pod pritiski Evropske unije in investitorjev si naša država že slabih deset let prizadeva za skrajšanje postopka pridobitve gradbenega dovoljenja. Dosedanja prizadevanja so šla predvsem v smer krčenja potrebne projektne, tehnične in razpisne dokumentacije, poenostavitve pogojevanja in časovne omejitve soglašanja ter odprave obvezne revizije in obveznosti pridobitve gradbenega in uporabnega dovoljenja za nekatere vrste objektov. Praksa je pokazala, da ti parcialni ukrepi, ki so

pooblaščenimi posamezniki in uvesti osebno odgovornost in zavarovanje le teh. Velik problem vidimo tudi v neizvajanju zapisane-ga v zakonu.

BREZ OBSEŽNIH SPREMOMB OKOLJSKE IN PROSTORSKE ZAKONODAJE NE BO ŠLO

Vendar ključ do skrajšanja časa od ideje do izdaje gradbenega dovoljenja in uporabe objekta ni v zakonu o graditvi objektov, temveč v prostorski in predvsem okoljski zakonodaji. Če ne bodo znatno spremenjeni prostorski in okoljski predpisi, je zaradi

čitev okoljskega soglašanja in dovoljevanja v enoten postopek umeščanja objekta v prostor in pridobivanja gradbenega ter uporabnega dovoljenja, je Ministrstvu za kmetijstvo in okolje (MKO) naložila, da do 31. decembra 2013 v sodelovanju z MzIP pripravi koncept normativnih sprememb tistih predpisov iz njegovega delovnega področja, ki so povezani z vsebinami iz Izhodišča normativnih sprememb na področju urejanja prostora in graditve objektov, zlasti glede postopkov okoljskih presoj, tako da bodo ti učinkoviti, obenem pa bodo v njih dosledno upošteevane zahteve prava EU. Ob tem velja omeniti, da je MKO k izhodiščem MzIP podalo ločeno mnenje, iz katerega se razume, da je okoljska zakonodaja dobra in ne potrebuje sprememb, kot tudi ne vključitve okoljskih postopkov v enoten postopek po prostorski in gradbeni zakonodaji.

OKOLJE JE BREME ZA GOSPODARSTVO IN INVESTITORJA

Kot članica Evropske unije (EU) je Slovenija dolžna spoštovati in v slovensko zakonodajo prenesti vse okoljske predpise, ki jih sprejmejo pristojne institucije EU. Posledice strogih ukrepov, ki jih je Slovenija sprejela z namenom varovanja okolja in zdravja ljudi, se odražajo v nezadovoljstvu številnih podjetij in investitorjev, ki trdijo, da strogi okoljski standardi negativno vplivajo na njihovo konkurenčnost, kar jih posledično sili k selitvi proizvodnje oziroma umeščanju novih objektov v prostor držav izven meja Republike Slovenije oziroma meja EU, s tem pa se doma izgublajo številna, še kako potrebna delovna mesta. So tako strogi ukrepi res potrebni ali bi lahko bili milejši in še vedno v skladu z evropskimi direktivami?

Navkljub vsem deklarativnim prizadevanjem države in konkretnim predlogom zbornic in gospodarstva za poenostavitev in skrajšanje postopkov umeščanja objektov v prostor in njihovega dovoljevanja ugotavljamo, da so se z novelo okoljske zakonodaje (ZVO-1F) uvedli novi postopki, ki na žalost podaljšujejo in ne skrajšujejo postopka izdaje gradbenega dovoljenja.

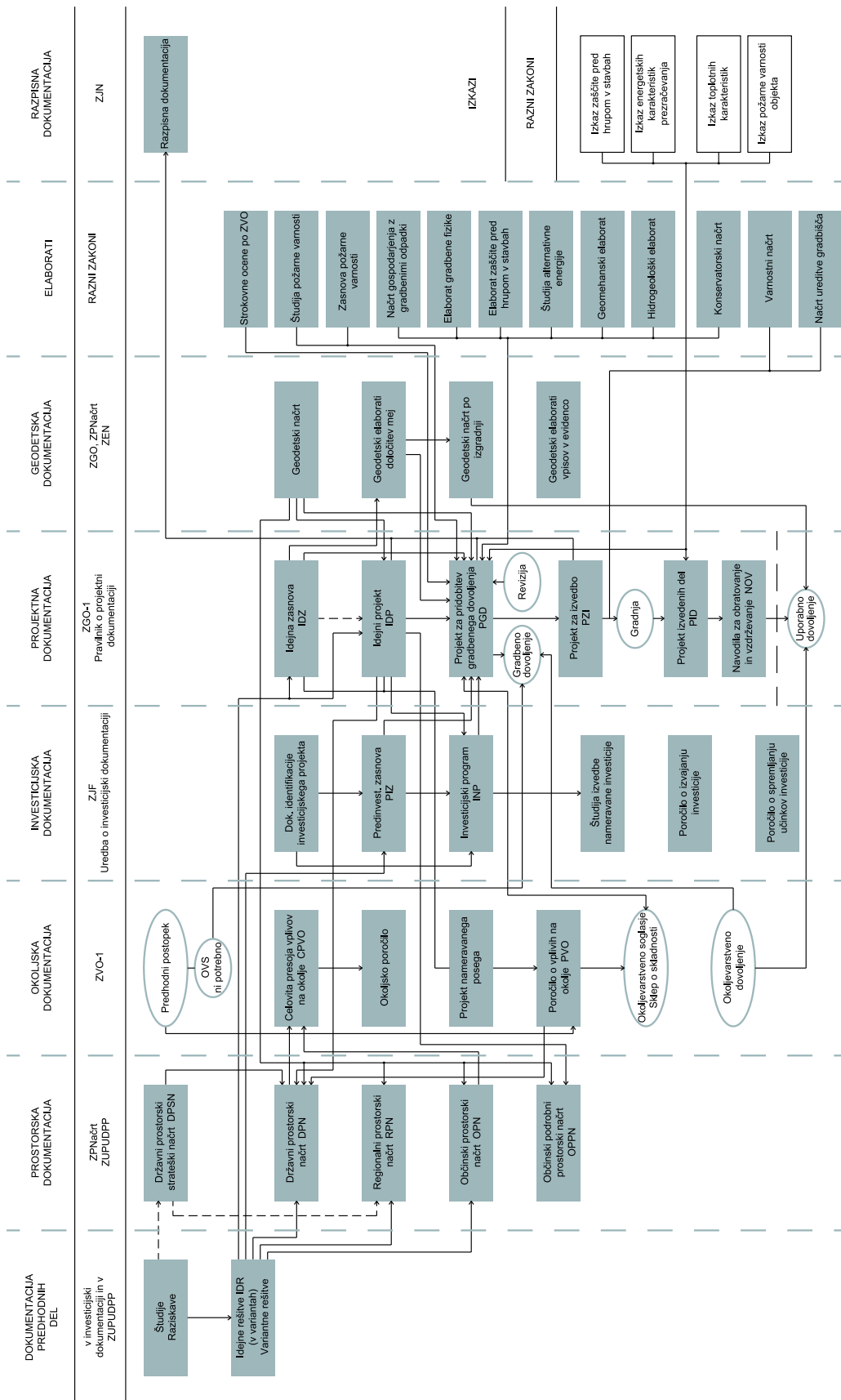
se izvedli le v okviru zakonodaje, ki ureja graditev objektov, niso prinesli zaželenih učinkov in da je stanje na področju graditve objektov slabše, kot je bilo pred njihovim sprejemom, saj je močno padla kakovost zgrajenih objektov.

Zakon o graditvi objektov je sicer še mogoče optimirati. Optimizacija ima lahko večji obseg (predlog ZGOdbe) ali pa manjšega. Pri slednjem vidimo precejšen potencial na področju boljše ureditve obstoječega nadzora med gradnjo in inšpekcije, ki v vsem tem času nista bila spreminjana, pri tem pa bi bilo potrebno tudi jasneje razmejiti odgovornosti tako med vsemi udeleženci v investicijskem procesu kot tudi med vsemi

prepletenosti postopkov po vseh teh treh zakonih spreminjanje zakona o graditvi objektov le nepomembna kaplja v morje.

NAPOVEDANE NOVE SPREMEMBE PROSTORSKE IN GRADBENE ZAKONODAJE

Vlada RS je na predlog Ministrstva za infrastrukturo in prostor v novembru 2013 potrdila Izhodišča normativnih sprememb na področju urejanja prostora in graditve objektov, ki so s tem postala podlaga za celovito prenovu zakonodaje s področja urejanja prostora in graditve objektov, ki naj bi bila sprejeta do konca leta 2014. Ker je končno sprevidela, da je potrebna vklju-

Prepletenost dokumentacije po posameznih zakonih.

KAKO OBSEŽNA IN KAKŠNA PRENOVA OKOLJSKE ZAKONODAJE JE POTREBNA?

Celovito je potrebno pregledati oziroma prenoviti več kot 700 predpisov s področja varstva okolja, še posebej področje izvajanja okoljske zakonodaje (vode, odpadki) in problematično izvajanje postopkov na

ARSO (dolgotrajni postopki na področju izdajanja različnih dovoljenj in veliko število različnih vrst postopkov).

- Zakonodajo s področja varstva okolja je potrebno poenostaviti, narediti preglednejšo in zagotoviti njeno dolgoročno izvajanje. Pri vsakem predpisu, ki se spre-

minja ali sprejema na novo, je potrebno natančno preveriti in analizirati, kakšen vpliv bo imel na gospodarstvo in upravne organe, v smislu izvedljivosti, stroškov, časa, in okoljskih učinkov.

- Organ, ki je odgovoren za spremembo predpisov, mora ažurno sprejemati,

obravnavati in odreagirati na pobude za spremembe obstoječih okoljskih predpisov ter aktivno sodelovati z javnostmi v času priprave predpisov. A ne le deklarativno, temveč dejansko, upoštevajoč pripombe in predloge iz strokovne prakse.

- V predpise naj se vnese le obvezni minimum iz direktiv; določil naj se v nasprotju z dosedanja prakso dodatno ne zaostreje.
- Sprejeti predpisi morajo biti v praksi tudi izvedljivi, kar je treba predhodno preveriti na nekaj testnih primerih, v sodelovanju s stroko in investitorji (poenostavitev postopkov).
- Potrebna je takojšnja vzpostavitev reguliranega poklica »pooblaščen projektant varstva okolja«, saj se bo s tem izboljšala kakovost strokovnih ocen, elaboratov, poročil o vplivih na okolje, ki so potrebni za izdajo GD, OVS in drugih okoljevarstvenih dovoljenj. Posledično pomeni to krajše postopke izdaje GD. Pooblaščen projektanti s področja varstva okolja bi imeli opravljen strokovni izpit, vpisani bi bili v imenik pri poklicni zbornici (IZS), za škodo, ki bi jo lahko povzročili tretjim osebam bi morali biti zavarovani in s tem tudi odškodninsko odgovorni svojemu naročniku, disciplinsko bi bili odgovorni poklicni zbornici (IZS).
- Potrebno je zagotoviti kvalitetno, učinkovito in hitro odločanje v upravnih postopkih – nujno je združevanje postopkov s področja varstva okolja, urejanja prostora in graditve objektov.
- Predvideti je treba uporabo iste vrste dokumentacije oziroma poenotenje dokumentacije za več namenov (pridobitev različnih dovoljenj oziroma soglasij s področja varstva okolja, urejanja prostora in graditve objektov).
- Strokovnjaka s področja varstva okolja je treba vključiti že v začetno fazo načrtovanja projekta. Potrebna je seznanitev odgovornih vodij projektov, investitorjev oziroma vodij investicij ter upravnih enot z zahtevami okoljevarstvene zakonodaje in smernicami BAT (Best Available Technology), direktivami SEVESO, VOC, itd..
- Nujno je poskrbeti za poenotenje vodenja postopkov v zvezi z okoljevarstveni soglasji oziroma dovoljenji na vseh upravnih enotah. ■

Izhodišča normativnih sprememb na področju urejanja prostora in graditve objektov in stališče MKO do njih sta objavljena na povezavi:

<http://www.izs.si/novica/n/stalisce-izs-do-koncepta-normativnih-sprememb-prostorske-in-gradbene-zakonodaje-1231/>

Zakon o graditvi objektov

SPOREN PREDLOG NOVE UREDITVE NADZORA MED GRADNJO

Ivan Leban, univ.dipl.inž.el.
Predsednik komisije za sistemske zakone
Moderator okrogle mize

“IZHODIŠČA” KOT VODILO ZA PRENOVO PROSTORSKIH IN GRADBENIH PREDPISOV

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (MZIP) je v Izhodiščih normativnih sprememb na področju urejanja prostora in graditve objektov, ki jih je potrdila Vlada RS novembra letos, zapisalo izjemno obsežno paleto sprememb, ki naj bi jih prinesla nova prostorska in gradbena zakonodaja v roku leta dni.

V Izhodiščih je najti tako idejno popolnoma nove rešitve kot tudi nekaj preizkušenih rešitev iz časov izpred deset in več let. Tako kot že ničkolikokrat v zadnjih desetih letih, je namen Izhodišč predvsem zmanjšanje administrativnih ovir, pri čemer pa prvič opazimo tudi namero po povezavi različnih postopkov (prostorskega, okoljskega in gradbenega) v enoten postopek, kar toplo pozdravljamo.

Pri nastajanju Izhodišč z resornim ministrstvom nismo sodelovali. Smo pa mu že pred poletjem posredovali teze za spremembo prostorske in gradbene zakonodaje. V izhodiščih so le te deloma upoštevane. Zato želimo na tem mestu poudariti, da je potrebno tezo (idejo), če se jo upošteva, upoštevati v celoti, sicer ne bo dosegla cilja, zaradi katerega smo jo predlagali.

OKROGLA MIZA O UREDITVI NADZORA

Komisija za sistemske zakone ni uspela poenotiti stališča do nekaterih rešitev iz Izhodišč (v času, ko jih je obravnavala komisija, so nosila še ime Koncept), tudi zato, ker so različni nivoji obdelave posameznih področij in navajanja nakazanih rešitev prepušča bralcu odprtih preveč možnosti.

Kot ena izmed najbolj spornih novih rešitev, predlaganih v Izhodiščih, je prav gotovo preureditev obstoječega nadzora iz zasebnega (na strani investitorja) v javnega oziroma državnega (na strani države), saj bi bili po predlogu državni nadzorniki podaljšek inšpektorjev.

Prav zaradi seznanitve članstva s predlogom in pridobitve širšega mnenja članstva smo se odločili za izvedbo okrogle mize na temo Izhodišč, s posebnim poudarkom o nadzoru.

Okroglo mizo smo izvedli 10. decembra ob udeležbi predstavnikov MZIP, ZAPS in GZS. Uvodni razpravljavci dr. Branko Zandnik (predsednik MSG), Anton Šajna (avtor

Priročnika za nadzor), Ivo Blažević (odgovorni nadzornik) in Helena Kovač (arhitektka) v imenu ZAPS so predstavili svoj pogled na problematiko nadzora, kot tudi na celotno vsebino Izhodišč.

Predstavniki MZIP (Luka Ivanič, Saša Galonja, Sabina Jereb) so pojasnili, da so na tokratnem srečanju predvsem poslušalci, ki želijo zaznati mišljenja in pripombe, saj so Izhodišča šele izhodišča, v katerih so rešitve nakazane, ne pa tudi določene. Izrazili so tudi željo po sodelovanju predstavnikov IZS v ožjih delovnih skupinah MZIP, kar vsekakor pozdravljamo in napovedujemo sodelovanje.

POUDARKI RAZPRAVE

V razpravi je bilo slišati zelo veliko podobnih misli in pomislekov, tudi predlogov, seveda ob nekoliko različnih pristopih k rešitvam.

- Pod pojmom “nadzor” razumeta ministrstvo in stroka različne aktivnosti, ki pa so na en ali drug organizacijski način nujno potrebne za uspešno graditev. Vedeti je potrebno, da gre pri obstoječem nadzoru za ščitenje tako javnega interesa (spoštovanje bistvenih zahtev) kot investitorjevega interesa (kvaliteta, količina). Temu se pridružuje včasih še aktivnost vodenja investicije.
- Podan je bil tudi predlog, da bi bil nadzornik hkrati tudi revident. Te aktivnosti se lahko prepletajo in jih je težko ločiti. Zato je potrebno ob primeru ločitve zelo natančno opredeliti naloge posameznih udeležencev.
- Država naj nikakor ne ustanavlja neke paradržavne skupine “nadzornikov” (pa četudi le za del, ki pokriva javni interes), saj je to drago, organizacijsko in strokovno sporno. Država naj uredi in ojači inšpekcijske službe ter jih pravočasno vključi v postopek (bistveno prej, ne šele ko objekt že stoji).
- En in isti projektant mora biti vključen v celoten proces graditve (načrtovanje, gradnja in obratovanje) od začetka do konca. Na kakšen način se projektant vključuje v samo gradnjo obstajajo različni modeli. Ali kot del obveze projektiranja, kot “projektantski nadzor” ali kot gradbeni nadzor, je treba še preučiti in poiskati optimalno rešitev.

- Sedanji nadzor je dober, če so izpolnjeni normalni pogoji usposobljenosti vseh udeležencev pri graditvi (tudi investitorja, projektanta in izvajalca), zato ureditve nadzora ni potrebno menjati. Potrebno je le nekoliko bolje opredeliti funkcije nadzora v zakonu.
- Je pa zato potrebno izobraziti investitorje in uvesti imenovanje Odgovornega vodja investicije (OVI), ki je pooblaščen inženir, in odgovoren za vse ključne odločitve na strani investitorja. Če Investitor sam ni sposoben voditi Investicije naj najame Inženirja (svetovanje). Pri tem moramo ločiti vlogo Odgovornega vodje projekta (OVP, projektiranja) od OVI.
- Potrebno je določiti obvezne elemente pogodb za nadzor in zagotoviti ustrezna plačila. Treba je preprečiti, da bi bil pri javnih naročilih za izbor edini kriterij najnižja cena.

STALIŠČI ZAPS IN IZS O NADZORU

Mnenje ZAPS: ZAPS nasprotuje predlogu nadzora iz Izhodišč. V povprečju sedanji nadzor ne deluje dovolj dobro, a bi se dalo z natančno določitvijo pristojnosti sedanjim udeležencem pri graditvi in pooblaščenim posameznikom odpraviti že zelo veliko problemov. Sicer pa se ZAPS zavzema za projektantski nadzor, s katerim se zagotovi povezavo odgovornega projektiranja skozi pridobitev gradbenega dovoljenja ter skozi gradnjo do dokončne izvedbe.

Mnenje IZS: IZS nasprotuje predlogu nadzora iz Izhodišč, po katerem bi nadzor prešel v državne roke in v fazi izdaje uporabnega dovoljenja nadomestil tudi upravni organ. Bolj kot spremembe gradbene zakonodaje so potrebne spremembe prostorske in okoljske zakonodaje. Glede na to, da bi bilo slednji dve potrebno spremeniti korenito, in ker smo člani IZS siti nenehnih sprememb predpisov, udeleženci okrogle mize podpiramo le popravek določb ZGO o nadzoru in ne njegove korenite spremembe. Vsi skupaj moramo poskrbeti za izvajanje ZGO, s čimer bo takoj rešenih precej problemov. Predlagamo optimiranje ureditve obstoječega nadzora med gradnjo in inšpekcijskih služb ter uvedbo osebne odgovornosti pooblaščenih inženirjev in arhitektov.

ZA ZAKLJUČEK

Okrogla miza je pokazala, da je potreben dialog o ključnih problemih med nami inženirji in pripravljavci – pisci zakonov. Ob tem si moramo na zbornici prizadevati tudi za večjo animacijo in vključenost vseh članov, saj smo glede na obravnavano temo pričakovali večjo udeležbo članstva na okrogli mizi. Ne glede na to pa je razprava podala dovolj izhodišč za delo skupine, ki bo sodelovala z MzIP pri pripravi detajlnih rešitev. ■

KDAJ NADZOR DELUJE IN JE UČINKOVIT IN KDAJ NE

Anton Šajna, univ.dipl.inž.grad.
Avtor priročnika IZS o nadzoru

Nadzor deluje in je učinkovit, če:

- investitorske posle vodi usposobljen investitor, ki ne sprejema napačnih odločitev
- investitor za dela izbere izvajalca, ki je ustrezno usposobljen
- investitor ni sklenil slabe izvajalske pogodbe in ta zajema vsa potrebna dela
- je koordinacija med udeleženci gradnje ustrezna in vsak od njih korektno opravlja svoja dela
- so podlage za izdelavo PGD in PZI popolne
- projektna dokumentacija ni pomanjkljiva ali neustrezna
- projektant spremlja gradnjo in pravočasno, sproti podaja dopolnitve in pojasnila
- ima nadzornik ustrezno izobrazbo, znanja, izkušnje
- ima nadzor sklenjeno ustrezno pogodbo in jasna pooblastila ter na razpolago vso relevantno dokumentacijo
- naročnik udeleženca za korektno delo ustrezno plača

Komentar:

- navedenih pomanjkljivosti predlagan nov sistem nadzora sam po sebi ne more razrešiti

Predlogi:

- bolje bi bilo gradbenemu nadzoru (količine, kakovost) dodati nalogo skrbništva nad gradbeno pogodbo, kot ločiti nadzor v interesu investitorja od nadzora v javnem interesu (okolje, zanesljivost, varnost), ki naj nadzira v prvi vrsti investitorja
- predpiše naj se obvezna usposobljenost investitorja
- predpiše naj se stalno izobraževanje za odgovorne nadzornike
- namesto projektantskega nadzora naj se predpiše obvezno spremljavo gradnje s strani projektanta
- določi naj se minimalni honorar, pod katerim investitor ne sme sklepati pogodbe za nadzor, projektiranje, inženiring
- določi naj se obvezna vsebina pogodbe za nadzor
- določi naj se obvezna dokumentacija, ki jo prejme nadzornik
- zakonsko naj se uredi naloge, postopke in odgovornosti, ko eden od deležnikov gradnje ni več sposoben izpolnjevati zakonskih in pogodbenih obvez (stečajni, plačilna nesposobnost, prenehanje delovanja) ■

Zakon o varstvu okolja

PRAVKAR SPREJETA NOVELA ZVO-1F PODALJŠUJE IN NE SKRAJŠUJE PRIDOBIVANJE GRADBENEGA DOVOLJENJA

mag. Bernardka Jurič, univ.dipl. gosp. inž.
Vodja delovne skupine za varstvo okolja

mag. Bernardka Jurič

OBSEG OKOLJSKIH PREDPISOV

Zakon o varstvu okolja (ZVO-1) je krovnii zakon na področju varstva okolja v Sloveniji, ki skupaj z drugimi zakoni in številnimi podzakonskimi akti (več kot 700 predpisov) v slovenski pravni red prenaša obsežne evropske okoljske predpise. Največji del okoljske zakonodaje se nanaša na industrijsko onesnaževanje, ki posega na skoraj vsa področja varstva okolja (zrak, vode, odpadki, hrup, nevarne snovi).

BISTVENA NOVOST ZVO-1F JE "PREDHODNI POSTOPEK"

Že tako obsežnim okoljskim predpisom se je v času, ko obstaja prevladujoč interes za optimizacijo postopkov okoljskega in prostorskega umeščanja v prostor, pridružila že šesta novela Zakona o varstvu okolja (ZVO-1F), ki je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 92/2013 in je začela veljati 23. 11. 2013. Le ta ne skrajšuje postopkov pridobivanja gradbenih dovoljenj temveč jih podaljšuje. Poglejmo zakaj!

Bistvena novost ZVO-1F je uvedba predhodnega postopka (angl. screening) v obstoječ postopek presoje vplivov na okolje (PVO) in izdaje okoljevarstvenega soglasja (OVS). Z njim se ugotovi, ali je zaradi zna-

čilnosti posega v okolje ali značilnosti območja posega mogoče pričakovati pomembne škodljive okoljske vplive, zaradi česar je treba izvesti postopek PVO in izdaje OVS v obsegu in vsebini, kot ga poznamo že sedaj.

Pogoj za izvajanje predhodnega postopka v skladu z novim 51.a členom ZVO-1F je nova Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje, ki pa je še v pripravi.

Predhodno presojo bo na podlagi predpisanih meril izvajala Agencija RS za okolje (ARSO), ki bo o tem, ali je PGD skladen z izdanimi projektnimi pogoji iz OVS, izdala sklep.

Posledično sestavni del PGD ni več samo OVS, ampak tudi sklep ARSO, da je PGD usklajen s projektnimi pogoji iz OVS.

In ker za izdajo sklepa ARSO ne veljajo roki po ZGO-1 in da je soglasje dano, v kolikor ni dano v roku 15 dni, to pomeni, da se bodo ob enakem številu zaposlenih na ARSO postopki pridobivanja GD podaljšali. Za koliko, je v tem trenutku nemogoče reči.

POOBLAŠČENI PROJEKTANT VARSTVA OKOLJA

Ker zaradi proračunskih omejitev država ne sme zaposlovati, vidimo rešitev v razbremenitvi ARSO na način, da se vzpostavi reguliran poklic "pooblaščen projektant varstva okolja", kar smo Ministrstvu za kmetijstvo in okolje že predlagali. Le ti bi lahko izdelovali ne le vso že poznano okoljsko dokumentacijo, temveč tudi pravkar uvedene predhodne presoje.

Menimo, da bi se s tem izboljšala tudi kakovost strokovnih ocen, elaboratov, poročil o vplivih na okolje, ki so potrebni za izdajo GD, OVS in drugih okoljevarstvenih dovoljenj. Posledično pomeni to tudi krajše postopke izdaje GD. Pooblaščen projektanti s področja varstva okolja bi imeli opravljen strokovni izpit, vpisani bi bili v imenik pri poklicni zbornici (IZS), za škodo, ki bi jo lahko povzročili tretjim osebam bi morali biti zavarovani in s tem tudi odškodninsko odgovorni svojemu naročniku, disciplinsko bi bili odgovorni poklicni zbornici (IZS). ■

Pripravili smo podrobnejše pojasnilo novice ZVO-1F in ga objavili na povezavi:

<http://www.izs.si/novica/n/zvo-1f-bo-mocno-vplival-na-postopek-izdajanja-gradbenih-dovoljenj-1329/>

Zbornica po meri članov

Z DELOM PRIČELA NOVA KOMISIJA ZA JAVNA NAROČILA

Andrej Pogačnik, univ.dipl.inž.grad.
Predsednik komisije za javna naročila

Andrej Pogačnik

Novemembra je pričela z delom nova zbornična komisija za javna naročila. Komisija, ki predstavlja nadaljevanje dela na javnih naročilih, ki sta ga doslej opravljali projektna skupina za javna naročila in svet za spremljanje javnih naročil, si je v **plan dela za leto 2014** zapisala:

Prva naloga je dokončanje izdelave Smernice za javno naročanje inženirskih storitev, ki so jo službe IZS pričele pripravljati v letu 2013. V njej si bomo prizadevali uveljaviti potrebo po drugačnem obravnavanju inženirskih storitev v postopkih javnega naročanja, predvsem na področju meril oz. kriterijev pri izbiri, saj dosedanja praksa, kjer je edini kriterij za izbor najnižja cena, vodi v zmanjšanje kakovosti naših storitev in dolgoročno pomeni nazadovanje celotne stroke. Na predlog članov predlagamo tudi vzpostavitev enotne baze potrjenih referenc za posameznike in podjetja, ki bi jo vodila IZS, in uskladitev javnih razpisov v smislu poenotenih razpisnih pogojev.

Sodelovali bomo v projektu Standardizacija popisov v gradbeništvu, ki ga je začela Zbornica za gradbeništvo Slovenije, k njemu pa med drugimi povabila tudi IZS, a le pod pogojem, da se bodo aktivnosti na izdelavi novih in izboljšavi obstoječih popisov del nadaljevale tako, kot smo predlagali na SG konferenci 26.11.2013, to pa pomeni, da se ustanovi širši odbor za izdelavo in spremljavo popisov v sestavi zbornic, projektantov, proizvajalcev, javnih naročnikov, ... Projekt z uvedbo standardizirane baze popisov uvaja na področje gradbeništva več transparentnosti in reda in se nahaja v fazi, ko je potrebno intenzivno inženirsko delo pri poenotenju vseh postavk gradbenih, obrtniških in instalcijskih del.

Še vedno aktivno, a nekoliko drugače kot v letu 2013 bomo spremljali javna na-

ročila ter analizirali merila za vrednotenje inženirskih storitev, pri čemer računamo tudi na sodelovanje članov IZS, predvsem z obveščanjem o neprimernih javnih razpisih in posredovanjem rezultatov le-teh (zapisnikov odpiranj in sklepov o izbiri). Poleg tega bodo službe IZS v imenu Komisije za javno naročanje dvakrat letno zaprosile javne naročnike, da posredujejo zapisnike odpiranj in sklepe o izbiri.

Zaradi napovedane implementacije direktive o javnem naročanju v slovenski pravni red bo aktivno spremljali spremembe zakonodaje o javnem naročanju in pripravljali pripombe in vnaprej tudi lastne predloge. ■

SESTAVA KOMISIJE ZA JAVNA NAROČILA:

Andrej Pogačnik – MSG, predsednik
Anton Kastelic – MSG
mag. Irena Andrejašič Troha – MSG
mag. Vinko Volčanjk – MSE
Elvis Štemberger – MSE
Andrej Povšič – MSS
Jože Vrhunc – MSS
mag. Aleš Glavnik – MST
dr. Dragotin Očepek – MSRG
Roman Maček – MSRG
Simona Čeh – MSGeo

POVABILO

Člane zbornice vabimo, da sooblikujete delo komisije in nam svoje predloge za spremembo zakonodaje o javnem naročanju in dokumentacijo o konkretnih javnih naročilih posredujete na e-naslov: javna.narocila@izs.si.

Dobra inženirska praksa

ENOTNA BAZA POPISOV
DEL V GRADBENIŠTVU

Anton Kastelic, univ.dipl.inž.grad.
Komisija za javna naročila

Pri graditvi objektov je popis del nujno potreben za vsak objekt. Osnovni namen popisa del je izračun vrednosti objekta. Pomen popisa del se bistveno razširi, ko je ta sestavni del projekta in nato razpisne dokumentacije ter posledično tudi sestavni del pogodbe za gradnjo. Žal pa lahko ugotovljamo, da so pri nas popisi del eno izmed najbolj zapostavljenih področij, tako v praksi kot tudi v zakonodaji, saj popis del po predpisih ni sestavni del projektne dokumentacije, z izjemo projekta za izvedbo (PZI).

POGLED V PRETEKLOST

Še posebej velika praznina je na tem področju nastala po osamosvojitvi Slovenije. Prvi so jo začutili graditelji v cestogradnji. Pod okriljem DARS-a so nastali opisi del za gradnjo cest vključno s programskim orodjem "PIS". Žal se to orodje ni uveljavilo tudi na področju ostalih gradenj. Prav tako so potrebo po novih normativih z opisi del začutili predvsem mali gradbeni izvajalci. Zato je k delu pristopila Obrtna zbornica Slovenije (OZS) in izdala kar nekaj poglavij (knjig) normativov s predlaganimi opisi del tako za gradbena kot tudi za obrtniška dela. Normativi z opisi del so prirejeni izključno za potrebe izvajalcev.

V tem obdobju pa ni bilo nič narejenega na področju poenotenja opisov del, ki bi jih lahko pri svojem delu koristno uporabljali projektanti. Oblika projektantskega popisa del je še vedno odvisna predvsem od posameznega popisovalca del. Zato obstaja na tem področju v Sloveniji precejšen nered. Tega občutijo predvsem izvajalci, saj imajo velike težave pri kalkulaciji cen v svojih ponudbah, pri zaključnem obračunu pa tudi investitorji zaradi obsežnih dodatnih del.

SG KONFERENCA

Zato ni čudno, da je pobuda za izdelavo poenotenih popisov izšla prav iz stanovske organizacije izvajalcev – Zbornice za gradbeništvo Slovenije (ZZGS). Rezultat dosedanjega dela je bila tako imenovana SG konferenca, ki se je zgodila 26.11.2013 v hotelu Mons v Ljubljani. SG konferenca naj bi predstavljala prelomnico dela na tem področju. Predstavljeni so bili predlog enotne baze opisov gradbenih del, nekaj poglavij obrtniških del ter baza opisov strojnih in električnih inštalacij.

MNENJE

Organizator je k sodelovanju pritegnil tudi Inženirsko zbornico Slovenije (IZS) z namenom, da poda svoje mnenje na predlagane baze standardiziranih opisov. Ta me je zaprosila, da baze pregledam in podam mnenje z zornega kota projektanta.

Predložene baze opisov vsebujejo naslednja poglavja: pripravljalna dela, zemeljska dela, betonska dela, zidarska dela, tesarska dela, kanalizacija, zunanja dela, transporti, kleparska dela, slikopleskarska dela, keramičarska dela, suhomontažna dela ter baza opisov za električne inštalacije in strojne inštalacije.

Ugotavljam, da so predložene baze lahko podlaga za nadaljnje delo in da v taki obliki še niso primerne za splošno uporabo.

V nadaljevanju tega sestavka podajam nekaj zaključkov poročila, ki nikakor ne predstavljajo recenzije predlaganih baz, temveč le bolj splošna mnenja in pripombe, ki naj bi predstavljale predvsem predlog usmeritev za nadaljnje delo na tem področju:

- Baza je šifrirana, vsaka postavka ima svojo šifro s štirimi nivoji. Do sedaj se je izkazalo, da je tak sistem s štirimi nivoji še zadosten za sestavo baze in tudi dovolj pregleden.
- Bazo je potrebno dopolniti s splošnimi pogoji z navedbo standardov, itd.
- Pozicije naj opisujejo končne gradbene elemente in ne le faze gradnje; npr. zapis "Betonske konstrukcije kvalitete" izraža bistveno več kot pa zapis "Vgrajevanje betona v betonske konstrukcije kvalitete ...".
- Nekateri opisi so v bazah zelo razdrobljeni, potrebna je racionalizacija baz.
- Pozicije, ki predstavljajo pomožne kalkulacije, ne sodijo v projektantski popis del: izdelava malt, gašenje apna, izdelava betonskih mešanic, transporti in prenos materialov ipd.
- V projektantski popis del ne sodijo določila, ki opisujejo tehnologije dela, katere izbere izvajalec po lastni presoji in katere ne vplivajo na končno kvaliteto izdelka: npr. način transporta betona do mesta vgradnje (črpalka, dvigalo ipd.), izbira stroja za izkope (rovokopač, bager, buldožer ipd.), izbira materiala za opaže (deske, plohi, opažne plošče) ipd.
- Predlagam, da se opisi za betonska dela racionalizirajo na manj postavk; razmisliti pa je potrebno, ali bi betonska dela delili

Anton Kastelic

po mestu vgradnje: temelji, stebri, nosilci, plošče, stopnice itd.; nujno je dodati postavke za lastnosti betona po standardu SIST 1026.

- V tesarskih delih so tudi postavke za različne vrste odrov, delovnih podov, lestev, prehodov, Razumljivo je, da so v projektantskem popisu prikazani fasadni odri, medtem ko za ostale odre to ne drži. Praviloma se ti odri upoštevajo v cenah tistih pozicij, katerim ti odri služijo ali pa so vkalkulirani v režiji gradbišča.
- Geodetska dela so v bazi v okviru pripravljalnih del. Po mojem mnenju sta najpomembnejši poziciji uradna zakoličba objekta in geodetski posnetek izvedenega stanja (teh pozicij v bazi še ni). Vse ostale aktivnosti, kot so npr. obnove zakoličb, prečni profili, posnetki, dajanje višin itd., so le geodetska pomoč pri gradnji, za katere se je treba še dogovoriti ali se bodo prikazovale v ločenih pozicijah ali pa bodo zajete v režiji gradbišča.
- Organizacija gradbišča se v Avstriji in Nemčiji prikazuje v predračunih kot samostojen strošek. Pri nas v Sloveniji je to upoštevano v faktorju na plače. Šele zadnja leta se praksa spreminja, kar pa je odvisno od posameznega popisovalca del. Predložena baza ponuja nekaj možnosti popisa pripravljalnih del za organizacijo gradbišča. Moje mnenje je, da bi baza standardnih opisov morala vsebovati najmanj tri pozicije:
 - priprava gradbišča ...,
 - vzdrževanje gradbišča ... – strošek na časovno enoto (običajno je to mesec) in
 - odstranitev gradbišča ...
- Zemeljska dela so v bazi zelo podrobno obdelana in ponujajo veliko število postavk. Mislim, da bi se dalo marsikaj racionalizirati, kar je stvar nadaljnega dela. Moti me predvsem delitev izkopa na različne globine: do 1 m, 1-2 m, 2-4 m, nad 4 m. Ta delitev je pomembna le za ročni izkop, ko je potrebno premetavanje na višine vsakih 2 m, medtem ko je za strojni izkop vpliv globine zanemarljiv.

- Opisi obrtniških del so v glavnem povzeti po normativih, ki jih je izdala OZS. Bazo je potrebno še racionalizirati in dodati vsaj še splošne pogoje.
- Baza inštalacijskih del je zelo obsežna, vsebuje v glavnem popis materialov. Problem te baze je v tem, da se materiali na trgu izredno hitro menjajo.

POGLED V PRIHODNOST

V nadaljevanju podajam še nekaj mnenj, za katera menim, da jih je nujno potrebno upoštevati pri nadaljnem delu oblikovanja baz:

- Upoštevati je vidike pospešene globalizacije trgov. Vprašanje je, ali bi bilo bolje enostavno prevzeti že izdelane in uveljavljene opise del iz izbrane referenčne sredine, npr. Avstrije.
- Bazo standardnih opisov je potrebno napraviti pregledno tako v digitalni kot tudi v grafični obliki.
- Bazo standardnih del pripraviti tako, da bo možen krajši in daljši opis.
- Razmisliti je, ali bi pri nas uvedli možnost ločevanja cene dela in materiala. S tem bi imel investitor boljši vpogled v realnost cen.
- Zavedati se moramo, da baza standardnih opisov nikdar ne bo mogla obsegati vseh možnih del in elementov na objektu. Vedno bodo potrebne tudi nestandardne postavke. Najbolje bi bilo, da bi baza obsegala le osnovne postavke, ki bi predstavljale ogrodje nekega predračuna. V vsakem primeru bo moral projektant tvoriti nove postavke ali pa dopolnjevati standardne postavke, ki bi s tem že postale nestandardne.
- Baza mora biti pravno neoporečna.
- Za uporabo baze izdelati primerno računalniško orodje, ki bo uporabnikom v pomoč in ne breme ter neljuba obveznost.

Za obvladovanje tako obsežnih zadev in različnih interesov, predlagam ustanovitev organa, npr. upravnega odbora, ki bi bil zadolžen za vsebinsko upravljanje baze standardiziranih opisov. Predlagam naslednjo sestavo odbora:

- predstavniki investitorjev s strani države (ministrstva),
- predstavniki nadzora s strani države,
- predstavniki stanovskih organizacij projektantov: IZS, ZAPS
- predstavniki stanovskih organizacij izvajalcev: OZS, GZS, ZZGS
- predstavniki pomembnih projektantskih organizacij in
- predstavniki pomembnih izvajalskih organizacij.

Pri oblikovanju baze standardiziranih opisov se bodo izoblikovali različni pogledi, različne potrebe, različni interesi. Predlagam, da se v primeru potreb po presojanju, kot zgled uporablja avstrijska baza. ■

Priznavanje poklicnih kvalifikacij

ALI GOVORIŠ SLOVENSKO?

Renata Gomboc, inž.mat.
Vodja službe za javna pooblastila

V mesecu novembru je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) na pobudo Ministrstva za infrastrukturo in prostor (MZIP) sklicalo sestanek na temo jezikovnega znanja za opravljanje reguliranih poklicev v skladu z Direktivo 2005/36ES. Namen sestanka je bila razjasnitev, ali lahko MZIP pri javnih naročilih v razpisni dokumentaciji kot pogoj navede znanje slovenskega jezika za opravljanje reguliranega poklica oziroma mu tega ni treba storiti. Na sestanku smo bil poleg predstavnikov navedenih ministrstev prisotni tudi predstavniki Zbornice za arhitekturo in prostor (ZAPS) in Inženirske zbornice Slovenije (IZS).

Na sestanku je prišlo s strani MZIP do obtožb, da v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij in v odločbah o poklicnih kvalifikacijah od tujcev zahtevamo znanje slovenskega jezika. Na sestanku smo pojasnili, da v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij ne preverjamo znanja slovenskega jezika, ker za to nimamo pravne osnove. Prav tako smo jih seznanili, da vse posameznike v odločbi o poklicni kvalifikaciji opozorimo na 17. člen Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju ZPKEU), ki določa, da "morajo kandidati, ki se jim priznajo poklicne kvalifikacije za opravljanje reguliranega poklica oziroma

dejavnosti v Republiki Sloveniji, za potrebe opravljanja reguliranega poklica oziroma dejavnosti znati slovenski jezik". Še posebej smo MZIP opozorili, da **vpis v imenik pooblaščenih inženirjev ne pomeni, da tujec zna slovenski jezik, kot si v praksi napačno razlagajo nekateri naročniki.**

Sestanek je bil zaključen s sklepom, da zbornici ZAPS in IZS nimata zadostne pravne podlage za sistematično preverjanje jezikovnega znanja tujcev za opravljanje reguliranega poklica, lahko pa stopnjo znanja slovenskega jezika določijo in preverjajo naročniki.

Na sestanku nas je presenetilo mnenje predstavnic sektorja za javna naročila MZIP, ki ga je podprla tudi predstavnica direktorata za prostor MZIP, da lahko tujci inženirske storitve v Sloveniji opravljajo enako kakovostno tudi brez znanja slovenskega jezika. Po njihovem prepričanju bi zahteva naročnika po znanju slovenskega jezika omejevala konkurenco na trgu.

S tem se prisotni predstavniki IZS nisva strinjali in razloge za potrebnost znanja slovenskega jezika utemeljevali tudi s podatki o ugotovljeni slabi praksi projektiranja, s katero smo pred časom seznanili prav MZIP kot javnega naročnika konkretne inženirske storitve, ki pa, kolikor nam je znano, na podlagi posredovanih podatkov ni ukrepalo.

IZS je v okviru trenutno veljavne zakonodaje naredila vse kar lahko, da se uredi problem znanja slovenskega jezika:

- v odločbi o priznanju poklicne kvalifikacije tujce opozorimo, da morajo so za potrebe opravljanja reguliranega poklica znati slovenski jezik,
- javnim naročnikom in Državni revizijski komisiji smo pojasnili, da v postopku priznanja poklicne kvalifikacije ne preverjamo znanja slovenskega jezika,
- javne naročnike, s katerimi smo bili v stiku, smo seznanili z našim mnenjem, da brez znanja slovenskega jezika ni mogoče kakovostno in po vseh veljavnih predpisih opravljati inženirskih storitev,
- resornemu ministrstvu smo podali predlog, da v zakonu o graditvi objektov, po vzoru, kot je to določeno za zdravnike, tudi za pooblaščen inženirje opredeli stopnjo znanja slovenskega jezika, ter predlagali znanje slovenskega jezika na stopnji B2.

Trenutno veljavna zakonodaja naročniku prepušča in omogoča, da zahteva in preverja znanje slovenskega jezika pri zaposlovanju ali pri oddaji javnih naročil oziroma sklepanju pogodb z udeleženci pri graditvi objektov.

Naročniki se morajo zavedati, da **ta zahteva ni birokratska ovira, temveč še eno zagotovilo več**, da bodo s strani izvajalca dobili kakovostno opravljeno storitev. Opažamo, da se javni naročniki izogibajo vključitvi zahteve po znanju slovenskega jezika v razpisno dokumentacijo tudi in zgolj zato, da se izognejo morebitnim pritožbam. Vprašan, kot je: "Ali bo stavba varna, če statik pri izračunu nosilne konstrukcije ne bo upošteval standardov za potres, ker jih ne pozna, ker živi na območju, kjer nevarnosti potresa ni?", si naročniki in njihove pravne službe očitno ne zastavljajo.

In ker javni naročniki nočejo ali ne želijo prevzeti nase odgovornosti po zahtevanju znanja slovenskega jezika, **od MZIP kot pristojnega ministrstva pričakujemo**, da bo zagotovil varnost uporabnikov objektov tudi na ta način, da bo pri pripravi nove zakonodaje s področja graditve objektov prisluhnilo našemu pozivu in v zakonu eksplicitno navedlo za regulirane poklice s področja inženirskih storitev kdo in pod kakšnimi pogoji ga preverja.

Tudi slovenski inženir, ki želi delati v neki drugi državi v EU, mora za opravljanje reguliranega poklica znati jezik države v kateri želi delati. Nekatere od teh držav so potrebnost znanja jezika predpisale z zakonom, v drugih pa to ni potrebno, ker so investitorji tisti, ki se dobro zavedajo pomena znanja, jezika za kakovostno opravljanje inženirskih storitev, in posledic, ki bi jih prinesla slabo opravljena inženirska storitev, ter zato dela pooblaščenim inženirjem, ki ne znajo jezika, sploh ne dodelijo. V Sloveniji pa se kot vedno, bojimo lastne sence. ■

Mednarodno sodelovanje

TRIJE POMEMBNI DOKUMENTI ECEC

mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.
Generalna sekretarka IZS

12. oktobra je v Atenah potekala skupščina Evropskega sveta inženirskih zbornic (ECEC). Kot predstavnika IZS sva se je udeležila s predsednikom zbornice mag. Črtomirjem Remcem.

Skupščina zbornice je v Atenah sprejela tri pomembne dokumente:

- 9 argumentov za regulacijo poklica,
- Memorandum z naslovom "Inženirji gradimo Evropo" (Let engineers build Europe),
- Akcijski načrt za vseživljenjsko učenje pooblaščenih inženirjev.

9 ARGUMENTOV ZA REGULACIJO POKLICA

je bilo pripravljenih kot odziv na nenehne pritiske Evropske komisije po deregulaciji reguliranih poklicev, med njimi tudi poklica pooblaščen inženir.

Ob izvajanju teh pritiskov na države članice Evropska komisija kot razlog za tovrstno početje že več let navaja isti cilj, in sicer, da naj bi z deregulacijo poklicev zaradi posledično pričakovane večje mobilnosti zrasel bruto domači proizvod v Evropi, v zadnjem času pa dodaja, da naj bi padle predvsem cene storitev. Ker pa so cene inženirskih storitev v času od pričetka vsesplošne krize že globoko padle in vemo, da cene inženirskih storitev ne morejo več pasti globlje, to pomeni, da je uraden razlog komisije iz trte izvit.

REGULACIJA POKLICA POOBLAŠČENI INŽENIR POMENI JAMSTVO ZA:

- najboljše akademsko inženirsko izobraževanje,
- najboljše praktične izkušnje,
- stalen strokovni razvoj,
- najboljšo prakso in uporabo zadnjih dosežkov tehničnega razvoja,
- pravno podlago za enakost inženirskih storitev v Evropi,
- samoregulirane zbornice kot organe javnosti.

Za deregulacijo stoji popolnoma drug razlog, ki pa je razviden iz določila direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij, da lahko priznanje poklica v drugi državi pridobi posameznik, ki ima več stopenj nižjo izobrazbo, kot je zahtevana za državljanke države gostiteljice (t.j. državljanke države, v katero oseba prihaja). Zavedati se moramo, da za tem določilom stojijo močne evropske države, ki imajo težave z nezaposlenostjo svojega manj izobraženega in manj strokovnega kadra, ki bi ga rade zaposlile v drugih, recimo temu obrobni ali vsaj manj vplivnih državah EU, ter nadnacionalne gospodarske družbe z močnim vplivom v evropskih institucijah. Kako to določilo

Mednarodno sodelovanje

EVROPSKI POOBLAŠČENI INŽENIR

mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.
Generalna sekretarka IZS

vpliva na kakovost storitev v teh državah in na (ne)zaposlenost domače, strokovno bolj usposobljene stroke, pa Bruslja ne zanima.

MEMORANDUM Z NASLOVOM "INŽENIRJI GRADIMO EVROPO"

bo ECEC uradno predstavil v času pred volitvami v Evropski parlament spomladi prihodnje leto.

Njegove glavne točke se nanašajo na:

- Ukrepe za spodbuditev trga delovne sile,
- Spodbujanje dejavnosti podjetij z inovativnim razmišljanjem in novimi tehnološkimi rešitvami,
- Zaščito malih podjetij in intelektualnih poklicev,
- Investicije v infrastrukturo in zaščito okolja,
- Nadgradnjo in prenovo obstoječega stavbnega fonda,
- Investicije v zeleno ekonomijo in sektor obnovljivih virov energije,
- Povečanje učinkovitosti in dostopnosti do javne uprave,
- Poenostavitev zakonodaje in predpisov.

AKCIJSKI NAČRT ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE POOBLAŠČENIH INŽENIRJEV

Akreditirano, kakovostno in homogeno vseživljensko učenje je nujno za doseganje ciljev direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Evropske strategije 2020, ki je prepoznala pomembnost usposobljenosti strokovnjakov za izvajanje poklica v polni zmogljivosti ob hkratnem sledenju tehnološkega in znanstvenega napredka.

Trenutno izvajanje vseživljenskega učenja pooblaščenih inženirjev na nivoju EU še ni poenoteno. Usposabljanja izvajajo v veliki večini zbornice in združenja poobla-

ščenih inženirjev skupaj z univerzami, kot tudi številna privatna podjetja.

Analiza med članicami ECEC je pokazala, da je v več državah ECEC zakonsko opredeljeno obvezno izobraževanje (Avstrija, Hrvaška, Češka, Nemčija, Srbija, Slovaška), da Italija obvezno vseživljensko učenje uvaja s 1.1.2014 in da je na Madžarskem v postopku tovrstna sprememba zakona. Analiza je nadalje pokazala na to, da so pristopi pri ureditvi tega vprašanja močno različni in da bi bilo dobrodošlo poenotenje vseživljenskega učenja pooblaščenih inženirjev na nivoju EU/ECEC.

In ker je naša zbornica prepričana, da lahko le dobro izobraženi in usposobljeni pooblaščen inženirji držijo korak s časom in zagotavljajo dovolj visok nivo kakovostnih inženirskih storitev, smo na skupščini ECEC soglašali z akcijskim načrtom ECEC, ki predvideva, da:

- Si članice ECEC prizadevajo, da se v nacionalne zakone vnese določilo o obveznem vseživljenskem učenju pooblaščenih inženirjev in odvzem pooblastila v primeru, da pooblaščen inženir določila ne spoštuje,
- Mora pooblaščen inženir v petih letih zbrati 100 kreditnih točk, od tega 20% s področja EU direktiv, domače zakonodaje in predpisov ter 80% s strokovnega področja glede na lastne potrebe,
- 20% vsebin od 80% zagotovi ECEC. ■

"9 argumentov ECEC za regulacijo poklica pooblaščen inženir" si lahko preberete na povezavi:

<http://www.izs.si/izpostavljena-novica/n/1333/>

V okviru letošnjega dneva inženirjev je potekal mednarodni dogodek – okrogla miza – z naslovom "Evropski pooblaščen inženir". Na njej je s svojimi predstavniki sodelovalo devet držav članic Evropskega sveta inženirskih zbornic (ECEC).

Izhodišče za pogovor je predstavljala v EU parlamentu in svetu že potrjena **prenovljena direktiva o priznavanju poklicnih kvalifikacij 2005/36/EC**, ki v času pisanja tega prispevka še čaka na objavo v Uradnem listu EU. Direktivo bo potrebno v slovenski pravni red prenesti v dveh letih od uveljavitve, torej predvidoma do začetka leta 2016.

Na okrogli mizi smo se v povezavi s temo posvetili trem točkam:

- Evropski poklicni kartici (European Professional Card, krajše EPC),
- Skupnemu ogrodju usposabljanja (Common Training Framework, krajše CTF) in
- Stalnemu vseživljenskemu učenju (Continuous Professional Development, krajše CPD).

EVROPSKA POKLICNA KARTICA (EPC)

je za Evropsko komisijo in komisarja Barnierja najpomembnejši element prenovljene direktive. Njen namen je poenostavitev in pospešitev procesa priznanja poklicne kvalifikacije v drugi državi članici EU ob večjem sodelovanju domačih držav in ob uporabi elektronskih poti, natančneje informacijskega sistema za notranji trg IMI (Internal Market Information System).

Evropska poklicna kartica ni obvezen ampak opcijski instrument, ki je na voljo za tisti reguliran poklic, ki izrazi zanimanje zanj in ki izpolnjujejo tudi naslednja dva pogoja:

- za reguliran poklic je značilna znatna mobilnost oziroma je potencial za mobilnost znaten,
- poklic ali izobraževanje in usposabljanje je reguliran/o.

Inženirji bodo med prvimi poklici, za katere bo predvidoma v letu 2016 implementirana evropska poklicna kartica, saj je več organizacij, ki na evropskem nivoju zastopajo inženirje, že izrazilo zanimanje za evropsko poklicno kartico, med drugim tudi ECEC, ki je zaprosil tudi za vključitev v delovno skupino Evropske komisije, ki bo pripravila akt o implementaciji EPC, ki bo določil tudi točno vsebino EPC.

S pomočjo evropske poklicne kartice bo pooblaščen inženir pridobil priznanje poklicne kvalifikacije v eni ali več izbranih držav EU od doma, ne da bi mu bilo za to potrebno potovati v tujino. Potrebne dokumente bo posredoval domačemu pooblaščenemu organu, ki jih bo verificiral (ali so avtentični ali ne), vnesel v sistem IMI in sprožil postopek priznavanja poklicne kvalifikacije v izbrani državi EU. Pooblaščen organ v izbrani državi EU bo vlogo pregledal, tako kot doslej in odločil ter z odločitvijo seznanil pooblaščen organ v domači državi, ki bo obvestil vlagatelja. S tem bodo inženirju prihranjeni čas in stroški, pooblaščen organi v izbrani državi pa bodo imeli pomoč v pooblaščenem organu domače države pri pridobivanju informacij in pojasnil, potrebnih pri obravnavi vloge.

SKUPNO OGRODJE USPOSABLJANJA (CTF)

pomeni po prenovljeni direktivi skupek minimalnih znanj, veščin in kompetenc, potrebnih za opravljanje poklica, ki se jih

lahko pridobi v postopku formalnega izobraževanja (fakulteta, ...) kot tudi poklicnega usposabljanja.

Skupno ogrodje usposabljanja (CTF) bo temeljilo na nivojih Evropskega ogrodja kvalifikacij (European Qualification Framework, krajše EQF) in ne več na petih nivojih izobrazbe (univ.dipl.inž., dipl.inž., inž., ...) kot doslej. Povedano poenostavljeno, **v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij ne bo štela le formalna izobrazba, kot doslej, ampak tudi vse ostalo znanje, pridobljeno na usposabljanjih (tečajih, izobraževanjih), ki ga boste lahko dokazali (programi, potrdila, certifikati).**

Pri tem je evropsko ogrodje kvalifikacij orodje, umetno ustvarjeno za promocijo transparentnosti in primerljivosti poklicnih kvalifikacij v okviru splošnega sistema kvalifikacij, po katerem se poklicne kvalifikacije priznavajo inženirjem. Dejstvo je, da to ogrodje kvalifikacij še ne obstaja in da ga bo potrebno še narediti. Pripravijo in EU komisiji ga lahko predlagajo evropske in nacionalne poklicne organizacije ali pooblaščen organi iz najmanj ene tretjine držav članic EU.

STALNO VSEŽIVLJENJSKO UČENJE (CPD)

spodbuja direktiva predvsem pri reguliranih poklicih z avtomatskih priznavanjem poklicne kvalifikacije in pri tem navaja, da naj le to vsebuje tehnične in znanstvene vsebine, področje zakonov, predpisov in standardov ter etike delovanja poklica.

NADALJNI KORAKI KOT ZAKLJUČKI OKROGLE MIZE

- ECEC mora biti aktivna v delovni skupini Evropske komisije, ki bo pripravila akt o implementaciji Evropske poklicne kartice, da bo le ta predstavljala uporaben dokument za inženirje in zbornice.
- Inženirske zbornice so najbolj primerne institucije za to, da postanejo v domačih državah pooblaščen organi (competent authorities), ki bodo izdajali Evropske poklicne kartice inženirjem, saj že sedaj vodijo imenike pooblaščenih inženirjev, podeljujejo in odvzemajo pooblastila, vodijo disciplinske postopke proti članom in v večini držav ECEC vodijo tudi postopke priznavanja poklicnih kvalifikacij za pooblaščen inženirje.
- ECEC naj pripravi Evropsko ogrodje kvalifikacij in ga predlaga Evropski komisiji, saj ima za to več kot potrebno tretjino.
- ECEC naj pripravi program stalnega vseživljenjskega učenja pooblaščenih inženirjev ter se zavzema, da bodo podatki o tem vključeni v Evropsko poklicno kartico.

EVROPSKI POOBLAŠČENI INŽENIR

Z implementacijo evropske poklicne kartice, skupnega ogrodja usposabljanja in stalnega vseživljenjskega učenja bodo vzpostavljeni pogoji za avtomatsko priznavanje poklicnih kvalifikacij pooblaščenim inženirjem, tako kot je to omogočeno arhitektom. Takrat bo mogoča tudi uvedba poklica evropski pooblaščen inženir. ■

Od leve: Silvester Jeršič, dr. Uroš Krajnc, mag. Uroš Mikoš, Andrej Ržišnik in Janez Plemelj

Dan inženirjev

INŽENIRSKA STORITEV MORA BITI DODANA VREDNOST INVESTICIJE

14. novembra 2013 je v Mariboru v hotelu Habakuk potekal letošnji Dan inženirjev in v okviru le tega panelna razprava "S povečano vlogo inženirjev do nižjih stroškov investicije". Inženirji smo se pogovarjali o tem, kako krizo obrniti sebi v prid in v njej najti strokovne in poslovne priložnosti zase ter kako upravičiti pričakovanja investorjev in zagotoviti dodano vrednost inženirskih storitev.

Obdobje gospodarske recesije, v katerem se obseg investicijskih vlaganj tako v javnem kot v privatnem sektorju stalno zmanjšuje, je samo na prvi pogled neprimeren trenutek za premislek o tem, kako s povečano vlogo inženirjev pri izvajanju investicij doseči nižje stroške in večjo kakovost ter učinkovitost investicijskih vlaganj. Prav investicijska vlaganja v razvoj so namreč eden od temeljev za doseganje novega gospodarskega zagona v Sloveniji.

Predsednik IZS, mag. Črtomir Remec je v uvodnem nagovoru povzel, da je kriza priložnost za dobre in sposobne inženirje. Zgodovina se ponavlja in to kaže tudi primerjava z obdobjem hude gospodarske krize 30-tih let prejšnjega stoletja, ki nam je predstavljena v knjigi o Ljubljanski inženirski zbornici 1919–1944. "Odgovor so javne gradnje in večja kakovost inženirskih storitev. Kakorkoli so nujne bolj drzne odločitve politike v tvornem sodelovanju s stroko. Lepšo prihodnost Slovenije po finančni sanaciji vidim v javnem prometu,

obnovljivi energetiki in naravnem turizmu. Rabimo torej dograditev in modernizacijo železniškega omrežja, pristanišča, letališča in logistične centre; vodne, vetrne in geotermalne elektrarne; ter kmečki turizem, termalna zdravilišča in gorska smučišča, ki lahko sledijo uspešni poslovni zgodbi novega domačega lastnika edine naše svetovne znamenitosti Postojnske jame." je še povedal Remec.

Udeležence Dneva inženirjev je nagovoril tudi **rektor Univerze v Mariboru, prof.dr. Danijel Rebolj**. Skozi nagovor je predstavil vizijo Univerze v Mariboru, ki temelji na globalno prepoznavnem inovacijskem ekosistemu, v katerem bodo zaposleni in študenti z radostjo ustvarjali.

JANEZ PLEMELJ, PPB. D.O.O.

"Skrajni čas je, da inženirji s povečanim strokovnim in poslovnim angažiranjem pri izvajanju investicij upravičimo svojo vlogo v razvoju gospodarstva in doprinesemo k izboljšanju gospodarskih razmer ter si s tem povrnemo družbeni ugled."

MAG. UROŠ MIKOŠ, GLAVNI DIREKTOR PODJETJA IBE, D.D..

"Člani IZS v krizi vidimo tako nujnost kot priliko, da zmanjšanje obsega investicij in potreb po inženirskem delu nadomestimo s povečano in kakovostno poglobljeno vlogo inženirjev v investicijskem procesu."

Udeleženci Dneva inženirjev

Predsednik IZS, mag. Črtomir Remec

Rektor Univerze v Mariboru, prof.dr. Danijel Rebolj

ANDREJ RŽIŠNIK, DIREKTOR PROTIM RŽIŠNIK PERC ARHITEKTI IN INŽENIRJI D.O.O.

“Po propadu slovenskih “vele-gradbincev” so tako imenovani glavni izvajalci v gradbeništvu postali pojem za netransparentno poslovanje. Ne moremo mimo dejstva, da investitorji in banke ocenjujejo izvedbo projektov z glavnim izvajalcem za tvegano početje. Tudi na podlagi takega razpoloženja smo priča investicijskemu zastoj. V taki situaciji je dolžnost in obenem tudi priložnost, da arhitekti in inženirji s prevzemom odgovornosti in s povsem transparentno vodenimi investicijskimi procesi ponovno pridobimo zaupanje investorjev. Pogoj za to je angažirano, pogumno in predvsem profesionalno delo v odprtem interdisciplinarnem strokovnem dialogu!”

Kako naročnika objektov, ki sta bila predstavljena na Dnevu inženirjev, ocenjujeta vlogo inženirjev?

FRANC GORŠEK, POMOČNIK DIREKTORJA SAXONIA-FRANKE D.O.O.:

“Časovno smo porabili polovico leta za nakup zemljišča in celoten proces projektiranja, malo manj kot leto pa je minilo od pričetka gradnje do selitve, kar je zelo kratko obdobje. Glavni razlog za tako hiter in kakovosten potek gradnje ter s tem povezano financiranje investicije je vsekakor jasna odločitev lastnika za inženirsko vodeno gradnjo. Projekti, ki so jih pripravili arhitekti in inženirji podjetja Protim Ržišnik Perc, so bili izdelani z vsemi detajli, globalno pa so zagotavljali funkcionalnost in ekonomičnost tako gradnje kot tudi uporabe projekta. Tako dobro pripravljene projekti in odlično vodenje gradnje z več kot tridesetimi izvajalci so omogočili zelo racionalno in terminsko usklajeno gradnjo, ki je potekala praktično brez zapletov.”

DR. JANKO JAMNIK, DIREKTOR KEMIJSKEGA INŠTITUTA

“Za uspešno izvedbo investicije se je najprej potrebno odločiti, da to res hočeš. Ta odločitev, ki mora biti sprejeta prav na vrhu in to že od vsega začetka, mora postati “state of mind” vseh sodelujočih. “Tone at the top” je izjemno pomemben, prav tako izbira sodelavcev, ki pri projektu sodelujejo.” ■

LETOŠNJE NAGRADE IZS

IZS je v okviru Dneva inženirjev podelila tudi nagrade IZS. Priznanje za obetajočega mladega inženirja je prejel mag. Gregor Pretnar, univ.dipl.inž.grad.. Nagrada za enkratni inženirski dosežek je bila podeljena Ivu Blaževiču, univ.dipl.inž.el.. Podeljeni sta bili tudi dve nagradi za večkratni inženirski dosežek, ki sta šli v roke mag. Miranu Lozeju, univ.dipl.inž.grad. in Gorazdu Strniši, univ.

dipl.inž.grad.. Akademiku prof. dr. Petru Fajfarju, univ.dipl.inž.grad., je bila podeljena nagrada za življenjsko delo na področju graditve objektov, in sicer za njegov prispevek na področju potresnega inženirstva. Naziv častni član IZS so prejeli Andrej Povšič, univ.dipl.inž.str., mag. Boris Žitnik, univ.dipl.inž.el. in Ljubo Dušanov Stjepčević, dipl.inž.arh..

Prejemniki letošnjih nagrad IZS

PODELITEV MEDALJE ECEC

Letošnji dogodek je bil pomemben tudi zato, ker je bila na njem, ob 10. obletnici delovanja Evropskega sveta inženirskih zbornic (ECEC), podeljena prva medalje ECEC. Le ta se bo podeljevala posameznikom, ki so oziroma bodo pomemb-

no prispevali k vrednotam organizacije ECEC. Prvo medaljo je v Mariboru prejel prof. dr. Karl Kling v zahvalo za njegovo izjemno in vztrajno prizadevanje za ustanovitev Evropskega sveta inženirskih zbornic.

Levo predsednik IZS, mag. Črtomir Remec, desno prejemnik prve medalje ECEC, prof.dr. Karl Kling

Okrogla miza MSS

INFO Z DVEH OKROGLIH MIZ MSS

Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.
Predsednik UO MSS

Matična sekcija strojnih inženirjev (MSS) je v mesecu oktobru in novembru organizirala in izpeljala dve okrogli mizi, prvo z naslovom Energetska učinkovitosti obstoječih stavb in drugo z naslovom Vpeljava dveh postopkov v slovensko inženirsko prakso (Cx in TAB).

ENERGETSKA UČINKOVITOSTI OBSTOJEČIH STAVB

Na okrogli mizi smo izpostavili, da samo okoli 2 % gradbenih del zajema novogradnje in zato ni dovolj, osredotočiti se samo nanje, ampak predvsem na preostalih 98 %. Med 75 in 85 % vseh stavb v urbanih središčih leta 2030 bo tistih, ki stojijo že danes! Obstoječe stavbe so tiste, ki predstavljajo pravo priložnost za nižanje rabe primarne energije.

Kot **zaključek prve okrogle mize** izhaja, da bi morali pristopiti k pripravi tehnične smernice, ki bi zajemala naslednje tri osnovne sklope:

1. zagotavljanje postopkov in programov, ki bodo bistvenega pomena za energijsko varčno obratovanje, vzdrževanje in spremljanje
2. povečanje energijske učinkovitosti sistemov in sestavnih delov, ki porabljajo energijo, in
3. nadgradnja energijske učinkovitosti obstoječega ovoja stavbe.

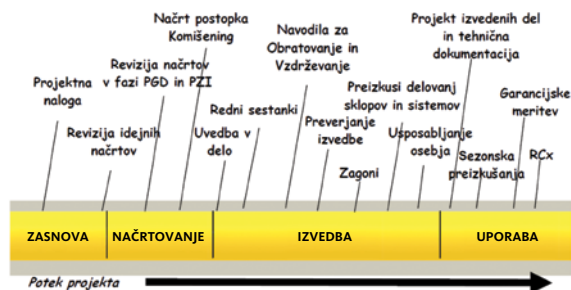
VPELJAVA DVEH POSTOPKOV V SLOVENSKO INŽENIRSKO PRAKSO (CX IN TAB)

Na drugi okrogli mizi smo se dotaknili sedanje (ne)ustrezne ureditve nadzora nad

pa pravzaprav pomeni vzpostavitev postopka "preverjanja in usposobitve" (angl. Commissioning – Cx) inštalacijskih sistemov, ki predstavlja kakovostno preverjanje in beleženje stanja skozi celoten projekt, kar zagotavlja njihovo končno usposobitev – pripravljenost za obratovanje. Ta zajema tudi izvedbo strokovnih "preizkušanj, nastavitve ter uravnoteženj" (angl. Testing, Adjusting & Balancing – TAB). Direktiva zahteva vzpostavitev sistema neprestanega preverjanja skozi razvoj projekta, ki na koncu zagotavlja, da so vsi tehnični sistemi stavbe in njihovi posamezni sklopi, zasnovani, načrtovani, izvedeni, praktično preskušeni, delujoči in vzdrževani tako, kot je to zahtevano s projektno nalogo in zamišljeno. Postopek je prikazan na spodnji sliki. Predstavlja strokovno delo skupine, v katero so vključeni predstavniki naročnika/investitorja, projektantov, izvajalcev, dobaviteljev opreme in strokovnega izvajalca meritev in nastavitvev.

Kot **zaključek druge okrogle mize** izhaja, da bi morali pristopiti k pripravi tehnične smernice, ki bi odgovorila na naslednje izzive:

1. kako kar najprimerneje vpeljati "postopek preverjanja in usposobitve" (Cx) in "postopek preizkušanj, nastavitve ter uravnoteženj" (TAB) inštalacijskih sistemov v našo inženirsko prakso,
2. kakšna strokovna znanja in izkušnje morajo imeti izvajalci teh postopkov,
3. kako vzpostaviti sistem izobraževanj in nato certificiranih teh strokovnjakov,
4. je mogoče in smiselno oba postopka po-

izvedbo vsaj (strojnih) inštalacij v ZGO, (ne)ustrezne toliko, da tudi MzIP razmišlja, kako to področje ustrezno urediti. Pri tem smo opozorili, da že prenovljena Evropska direktiva (EPBD Recast, 2010/31/EU) v svojem 8. členu zahteva od držav članic, da postavi sistemsko zahtevo za doseganje celotne energijske učinkovitosti stavb, pravilno namestitvev, ustrezno dimenzioniranje, in tudi nastavitvev ter krmiljenje tehničnih stavbnih sistemov v obstoječih in novih stavbah. To

vezati z zahtevo 15. člena evropske direktive po vzpostavitvi sistema neodvisnih strokovnjakov za pregledovanje klimatskih sistemov?

Prvo okroglo mizo sva vodila predsednik UO MSS Mitja Lenassi, univ. dipl. inž. str. in predsednik SS MSS Mitja Drašler, univ. dipl. inž. str., pri drugi se je pridružil Peter Repanšek, univ. dipl. inž. str., ki je aktivno udeležen ravno na področju obratovanja in vzdrževanja klimatskih sistemov. ■

Okrogla miza MSRG

PROBLEMATIKA JAVNEGA NAROČANJA STORITEV NA PODROČJU GEOTEHNIČNIH DEL

Matej Korsič, univ.dipl.inž.geol.
Član UO MSRG

Glavna težava je, da je v državi občutiti močan padec števila javnih naročil v geotehnični stroki, prihaja na površje vse več očitkov in pritožb o korupcijsko obarvanih in nestrokovno pripravljenih javnih naročilih, ki se navezujejo na geotehnično področje. Tako se poraja več pomembnih vprašanj, ki jih moramo kot stroka odgovorno preučiti.

Na okrogli mizi, ki smo jo organizirali meseca novembra, je tekel pogovor o nekaj perečih problematikah:

• Izbira ponudnika na podlagi edinega merila – najnižja cena:

Tak sistem javnega naročanja zavira razvoj kakovostnih ponudnikov, saj praksa kaže, da se storitve oddajajo pod lastno ceno. Zakonodaja o javnem naročanju ne vzpodbuja naročanja kakovostnih inženirskih storitev. Ponudba z neobičajno nizko ceno inženirske storitve vodi v sum o tem, ali bo ponudnik sposoben izvršiti storitev v kakovosti, kot jo določajo predpisi in stroka.

• Reference:

Domače reference so zaradi odsotnosti investicij v Sloveniji v letih finančne in gospodarske krize skoraj usahnile. Pojavlja se, da ponudniki predložijo lažne reference, naročniki pa sprejemajo tudi reference za neizvedene objekte. Potrditev sicer še veljavne reference na vedno novem, vsakokrat drugačnem obrazcu, je preveč zamudno in včasih nemogoče.

• Strokovnost:

V praksi se prevečkrat dogaja, da so za geotehnična dela pri razpisih zahtevani strokovnjaki iz drugih strok (gradbeniki, strojniki, geografi, itd). To je diskriminatorno do geotehnične stroke. Pri javnih naročilih bi moral strokovni izpit na IZS nekaj veljati, torej če je inženir opravil

Matej Koršič.

strokovni izpit po pravilih, ki jih določata geotehnična stroka in IZS, je to potrebno upoštevati. Pripravljavci razpisne dokumentacije tako pogosto ne upoštevajo dejstva, da so inženirji geotehnične stroke usposobljeni opravljati takšna dela in da so najbolj usposobljeni za opravljanje teh del.

• Standardi:

V Sloveniji smo z letom 2004 sprejeli Evropske standarde (Eurocode). Ti narekujejo tudi število preiskav, način izvedbe preiskav, itd.. Po slovenski zakonodaji standard ni obvezujoč, temveč podaja samo smernice, ki se jih včasih tako pripravljavci razpisne dokumentacije kakor ponudniki storitev ne držijo.

• Slaba razpisna dokumentacija:

Nestrokovno pripravljena razpisna dokumentacija vodi v probleme javnega naročanja. Dogaja se, da naročniki, ki nimajo ustreznega znanja, dobivajo namige od različnih podjetij, ki se kasneje tudi javljajo na razpise. Seveda v takih primerih objektivnost niti slučajno ni zagotovljena. Tako prihaja do preveč napačnih ali pa premalo razpisanih del. Končno, naročnik lahko javno naročilo npr. kot naročilo male vrednosti (<40.000,00 EUR) namesto javnega razpisa. S tem seveda kvaliteta ni niti najmanj zagotovljena, saj se dela za tako ceno po standardih ne da izvesti.

• Zdrava konkurenca

Pogosto se dogaja, da se državne inštitucije prijavljajo na javne razpise, kar je popolnoma nesprejemljivo ter skregano s tržno ekonomijo. Javne inštitucije (katerakoli ustanova, ki je v lasti Republike Slovenije) bi morale biti zadolžene za pomoč oziroma pripravo razpisne dokumentacije. ■

Okrogla miza MSGeo

VREDNOTENJE NEPREMIČNIN IN KAKOVOST PODATKOV O NEPREMIČNINAH

Marijana Vugrin, univ.dipl.inž.geod.
Članica MSGeo

Matej Kovačič, univ.dipl.inž.geod.
Predsednik UO MSGeo

Matična sekcija geodetov je v četrtek 12. decembra izvedla okroglo mizo z naslovom Vrednotenje nepremičnin in kakovost podatkov o nepremičninah. Kot gostje so sodelovali Jana Martinuč Brajnik (predstavnica velikih lastnikov), Janko Trobiš (predstavnika lokalne skupnosti), Andrej Mesner (predstavnika geodetskih izvajalcev), Tomaž Černe (strokovnjak s področja prostorskega urejanja), Franc Ravnihar in Igor Perper (predstavnika Geodetske uprave RS). Okroglo mizo je vodila Marijana Vugrin.

Uvodno predavanje na okrogli mizi o kakovosti podatkov in kratek statistični pregled podatkov, ki se nahajajo v registru nepremičnin je podal Matej Kovačič, predsednik upravnega odbora Matične sekcije geodetov.

Podatki registra nepremičnin (REN) se prevzemajo iz različnih evidenc in imajo različno stopnjo zaupanja. Nekateri podatki so v izvorne evidenc vneseni kot rezultat upravnega postopka, ki je bil izveden na podlagi meritev na terenu in ustreznega elaborata, drugi pa so prevzeti na podlagi izjav lastnikov nepremičnin. Združevanje velikega števila podatkov različne kakovosti iz različnih evidenc, in rezultat združevanja uporabiti kot osnovo za določevanje pravic in obveznosti lastnikov nepremičnin, lahko privede do nepravilnosti do posameznikov in zaradi nepoznavanja delovanja sistema tudi do nezaupanja.

Udeleženci okrogle mize so prikazali odnos do podatkov s strani lastnikov nepremičnin, »proizvajalcev« podatkov in skrbnikov podatkov. Predstavljeni so bili postopki za izboljšanje podatkov, ki so že v teku, in potreba po kontrolnem organu stroke, nadzoru, ki bi bedel nad temi podatki.

Zakon o davku na nepremičnine določa sedemnajst novih podatkov, ki se v registru nepremičnin do sedaj niso vodili, so pa potrebni za izračun davčnih dajatev in morajo biti posredovani v evidenco do sredine januarja 2014. Predstavljeni so bili »novi podatki« in težave pri pridobivanju

le-teh. Posebej so se udeleženci dotaknili še razmerja med registrom nepremičnin in podatki, ki jih sedaj lokalne skupnosti vodijo za potrebe izračunavanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, pridobivanja podatkov o javnem dobru, če ta ni evidentiran v zemljiški knjigi, podatkov o nelegalni gradnji in težav pri določitvi in posredovanju podatkov o zemljiščih za gradnjo stavb.

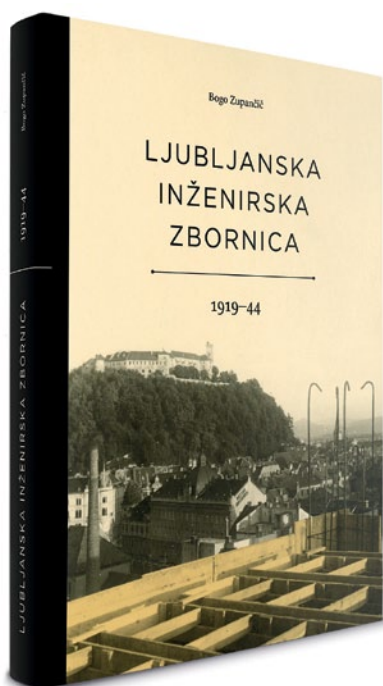
Na podlagi podanih mnenj in razprave so bili sprejeti naslednji zaključki:

- Vse je v podatkih, zato je potrebno tako osveščanje lastnikov nepremičnin kot ostalih proizvajalcev podatkov o podatkih v registru nepremičnin;
- Potrebno je pozitivno in nazorno obveščanje javnosti – stroka mora prva spregovoriti o pomanjkljivosti evidenc in vzrokih za to;
- Geodezija mora narediti korak proti preoblikovanju kontrole in nadzora kakovosti na vseh ravneh – podatki so naš najpomembnejši izdelek;
- Davek na nepremičnine in REN nas vse skupaj prisiljujeta, da v postopkih obravnavamo nepremičnino celostno;
- Bolj kakovostni podatki v nepremičninskih evidencah bodo pomenili tudi bolj pravičen in večji prihodek iz naslova davka – priložnost za slovensko geodezijo;
- Davek na nepremičnine bi moral biti stimulativen do lastnikov, ki imajo v evidencah kakovostno urejene podatke o svojih nepremičninah;
- Za področje neevidentiranih cest v povezavi z javnim dobrom potrebujemo nacionalni program, ki bo na podlagi strokovnega konsenza na srednji rok začrtal pot reševanja pereče problematike.

Uspešno izvedbe okrogle mize je potrdila precej številčna udeležba, ki se je pred koncem aktivno vključila v razpravo in s tem samo potrdila pravilnost usmeritve, da IZS in posamezne matične sekcije tudi na tak način seznanijo svoje člane z aktualno problematiko, se odzovejo na aktualne probleme stroke in doprinesejo k dvigu strokovnosti svojih članov. ■

100 let združevanja slovenskih inženirjev

S PREDSTAVITVE KNJIGE "LJUBLJANSKA INŽENIRSKA ZBORNICA 1919-44"

Knjiga "Ljubljanska inženirska zbornica 1919-44"

Register pooblaščenih inženirjev in arhitektov iz obdobja 1939-1944 je dragoceni vir podatkov o Ljubljanski inženirski zbornici; sestavljen je iz 439 kartončkov, od tega je 221 kartončkov članov in 218 kartončkov kandidatov za člane zbornice.

Notranja stran izkaznice inž. Antona Umeka.

Žig "Ljubljanske inženirske komore" iz obdobja Kraljevine Jugoslavije.

O b 100. obletnici prvega združevanja slovenskih inženirjev, je Inženirska zbornica Slovenije (IZS) izdala in javno predstavila prvo knjigo o Ljubljanski inženirski zbornici (LIZ) in njenih pooblaščenih inženirjih in arhitektih v Dravski in Primorski banovini Kraljevine SHS in pozneje Jugoslaviji. Avtor knjige je dr. Bogo Zupančič.

Knjigo je predstavil njen avtor na predstavitvi, ki je potekala 4. decembra 2013 na sedežu IZS v Ljubljani. Udeležili so se je tudi sorodniki in prijatelji tedanjih članov LIZ.

Knjiga opisuje, kako se je izgrajevala slovenska tehnična inteligenca in v kakšnih institucionalnih okvirih je delovala od prve povezave v Avstro-Ogrski v obliki Inženirske zbornice za Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo leta 1913, ko so bili slovenski inženirji del večnacionalne inženirske zbornice v Trstu, do ustanovitve samostojne Ljubljanske inženirske zbornice leta 1919, njenega razvoja in konca med drugo svetovno vojno.

Iz knjige izhaja, da so bili pooblašчени inženirji in arhitekti, kot nosilci javnih pooblastil prisotni že v prejšnjem stoletju, in da so prav tako kot danes, delovali v javnem interesu in skrbeli za varstvo grajenega okolja in tretjih oseb. Njihovo delovanje so urejala podobna pravila, kot ga urejajo danes. Bili so

vpisani v register, imeli so izkaznico in žig. Državni in zbornični akti so urejali njihovo združevanje v sekcije, izdelovanje projektne dokumentacije in vrednotenje njihovih storitev ter vodenje disciplinskih postopkov.

Knjiga nadalje predstavi, kdo so bili, kje vse so študirali in se strokovno oblikovali ter kaj vse so projektirali in zgradili najpomembnejši slovenski inženirji, ki so delovali na dvanajstih strokovnih področjih inženirstva in zaznamovali dvajseta in trideseta leta 20. stoletja pri nas. Iz knjige izvemo, kako je gradbena regulativa v Kraljevini Jugoslaviji z začetka tridesetih let vplivala na gradbeniško dejavnost in urejenost nepremičninskega trga, ob čemer trčimo na vprašanje, kako so se inženirske stroke soočale z gospodarsko krizo, ki je najbolj uničujoče zaznamovala gradbeništvo leta 1934. V njej поблиže spoznamo predsednike Ljubljanske inženirske zbornice, inž. Milana Šukljeta, univ. prof. dr. inž. Alojza Krála, inž. Milka Pirkmajerja in druge funkcionarje zbornice.

"Primerjava takratnih okoliščin z današnjim časom je izjemno aktualna. Čas gospodarske krize, ki je svoje zobe najhujše pokazala v letu 1934, so v preteklem stoletju Slovenci med drugim presegli z zagonom več javnih investicij in spremembo predpisov, ki so (pre)uredili pogoje za

opravljanje dejavnosti in poklicev ter strnili inženirsko znanje.", je na predstavitvi povedal predsednik Inženirske zbornice Slovenije, mag. Črtomir Remec in poudaril, da je knjiga namenjena tudi ozaveščanju javnosti o vlogi inženirjev in seznanjanju z njihovim delovanjem.

"Knjiga Ljubljanska inženirska zbornica 1919-44 je prepričljiv prikaz, kako pomembno vlogo je odigrala slovenska tehnična inteligenca v času, ko smo začeli razvijati kompleksno strukturo institucij, ki pritičejo narodu z vzpostavljenim političnim, gospodarskim, znanstveno-raziskovalnim, izobraževalnim in kulturnim življenjem.", je izpostavil avtor knjige dr. Bogo Zupančič.

V knjigi je avtor dr. Bogo Zupančič tudi zapisal: "Raziskovanje in vpogled v zgodovino Ljubljanske inženirske zbornice sta lahko navdih ali opozorilo pri odločitvah glede prihodnjega delovanja Inženirske zbornice Slovenije." Torej bi knjigo morali prebrati in se z njo seznaniti tudi snovalci naše zakonodaje. ■

Knjigo lahko kupite na Inženirski zbornici Slovenije. Naročilnica je objavljena na:

<http://www.izs.si/izpostavljena-novica/n/1299/>

IZDANE TRI NOVE SMERNICE S PODROČJA POŽARNE VARNOSTI

Matična sekcija inženirjev tehnologov in drugih inženirjev je pripravila prevode treh novih smernic in sicer:

- IZS MST 07/2013 – Smernico požarnovarnostnih ukrepov za graditev in uporabo garaž (prevod MGarVO)
- IZS MST 08/2013 – Smernico požarnovarnostnih ukrepov za graditev in uporabo nastanitvenih objektov (prevod MBeVO)
- IZS MST 09/2013 – Smernico požarnovarnostnih ukrepov za graditev in uporabo šol (prevod MSchulbauR)

Smernice so objavljene v rubriki "Dobra inženirska praksa, Smernice IZS". ■

VSEBINA PODATKOV V SEZNAMU GEODETSKIH PODJETIJ NA SPLETNIH STRANEH IZS

Renata Gomboc, inž.mat.
Vodja službe za javna pooblastila

V novembru smo javne naročnike geodetskih storitev, z namenom racionaliziranja izkazovanja kadrovske usposobljenosti in usposobljenosti podjetja za izvajanje storitev, povezanih z geodetsko stroko, seznanili z vsebino podatkov v seznamu geodetskih podjetij, imeniku pooblaščenih inženirjev in imeniku geodetov, ki jih vodimo. S stani naših članov smo bili namreč seznanjeni, da javni naročniki zahtevajo vrsto dokazil, ki jih je možno pridobiti v javno dostopnih evidencah, t.j. imeniku pooblaščenih inženirjev, imeniku geodetov in seznamu geodetskih podjetij, objavljenih

na spletni strani <http://www.izs.si/imeniki-seznam/>, ki za geodetska podjetja predstavljajo administrativno breme.

Z vpogledom v seznam geodetskih podjetij lahko pridobi naročnik informacijo, ali geodetsko podjetje izpolnjuje pogoje za opravljanje geodetske dejavnosti, ki so določene z zakonom (ima vpisano ustrezno dejavnost v Poslovni register, ima zavarovano odgovornost za škodo in na podlagi pogodbe o zaposlitvi zagotovljeno sodelovanje odgovornega geodeta). Iz seznama geodetskih podjetij so tudi razvidna imena odgovornih geodetov, ki za to podjetje opravljajo naloge odgovornega geodeta. Seznam strokovne službe IZS redno mesečno ažuriramo in v dogovoru z Geodetsko upravo Republike Slovenije podjetja, ki ne predložijo popolne dokumentacije, označimo z zvezdico, kar pomeni, da to podjetje ne izpolnjuje vseh pogojev za izvajanje geodetske dejavnosti.

Osebe, ki so vpisane v imenik pooblaščenih inženirjev in v imenik geodetov prav tako izpolnjujejo pogoje določene z zakonom; le te lahko samostojno opravljajo naloge, ki jih lahko izvajata samo odgovorni geodet oz. geodet. Zato so zahteve naročnikov, zapisane v razpisni dokumentaciji, da morajo ponudniki priložiti kopije opravljenega strokovnega izpita, kopije potrdil o udeležbi na obveznih izobraževanjih za geodetska podjetja in podobno, samo nepotrebna administrativna ovira; naročnik lahko samo z vpogledom v imenik pooblaščenih inženirjev preveri, ali oseba izpolnjuje pogoje za odgovornega geodeta, z vpogledom v imenik geodetov pa, ali oseba izpolnjuje pogoje za geodeta. ■

NAVODILA O PODROBNEJŠI VSEBINI PROJEKTNE DOKUMENTACIJE - NOVELA UVODNEGA DELA

Pripravili smo novelo Navodil o podrobnejši vsebini projektne dokumentacije – uvodni del, ki so izdelana kot čistopis, saj se je v času dveh let nabrala vrsta sprememb, ki so jih prinesli predvsem ZGO-1D, sprememba regulative na področju požarnega varstva, sprememba regulative in postopkov na področju varovanja okolja. ■

Navodila so objavljena:

<http://www.izs.si/o-inzenirski-zbornici-slovenije/akti/navodila-o-podrobnejši-vsebini-projektne-dokumentacije-uvodni-del-posebni-del-stavbe/>.

Uradni list

SKLEPI 33. SKUPŠČINE IZS

Člani skupščine so potrdili plan dela in finančni načrt IZS za leto 2014. ■

PRIČETEK KANDIDACIJSKEGA POSTOPKA ZA IZVOLITEV ČLANA DISCIPLINSKE KOMISIJE IZ MST

Obveščamo vas, da se je z izidom te številke NOVO pričel kandidacijski postopek za izvolitev člana disciplinske komisije iz Matične sekcije inženirjev tehnologov in drugih inženirjev.

Kandidacijski postopek bo potekal do 10. 2. 2014.

Volitve bodo potekale na prvi naslednji seji skupščine IZS. ■

Več: <http://www.izs.si/novica/n/pricek-kandidacijskega-postopka-za-izvolitev-clana-disciplinske-komisije-iz-mst-1331/>

POZIV GEODETSKIM PODJETJEM ZA DOSTAVO AŽURNIH PODATKOV

Pozivamo vsa geodetska podjetja, vpisana v seznam geodetskih podjetij, da preverite seznam odgovornih geodetov, navedenih pri vašem podjetju.

V kolikor je prišlo do sprememb pri odgovornih geodetih, nam to nemudoma sporočite. V skladu z Zakonom o geodetski dejavnosti (ZgeoD-1) ste nam v roku 15 dni dolžni javiti spremembe navedenih podatkov.

Seznam geodetskih podjetij je objavljen na naši spletni strani:

<http://www.izs.si/imeniki-seznam-projektivnih-podjetij/vpogled-v-seznam-geodetskih-podjetij/>

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ IZS JANUAR - MAREC

16. 1. 2014

Blagajniško poslovanje, obračun potnih nalogov in bonitet ter avtorske in podjemne pogodbe

4. 2. 2014

Kaj prinašajo spremembe in dopolnitve energetskega zakona (EZ-1)?

5. 2. 2014

Nadzorovana gradnja – Nadzor pri graditvi objektov

6. 2. 2014

MNOŽIČNO VREDNOTENJE NEPREMIČNIN in uporaba podatkov iz registra nepremičnin za obdavčitev

11. 2. 2014

Uporabnost prevoda Smernice trajnostne gradnje v projektantski in izvedbeni praksi v Sloveniji

4. 3. 2014

Upravljanje s padavinskimi vodami

5. 3. 2014

Novosti in zahteve pri načrtovanju univerzalnega ožičenja za poslovne in industrijske objekte

11. 3. 2014

Usmeritve za načrtovanje inštalacij v stavbah kulturne dediščine

12. 3. 2014

Pravice in obveznosti projektanta in nadzornika

Napovednik izobraževanj in posamezna razpisana izobraževanja najdete na:

www.izs.si v rubriki "Izobraževanja"

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Jarška cesta 10b
1000 Ljubljana, Slovenija
I: www.izs.si
E: izs@izs.si

Notranja centrala

T: 01/547 33 33

Tajništvo

T: 01/547 33 40
F: 01/547 33 20
E: izs@izs.si

Predsednik

T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Generalna sekretarka

mag. Barbara Škraba Flis
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Finančno računovodska služba

Marijan Rabič
T: 01/547 33 13
E: marijan.rabic@izs.si

Služba za izobraževanje, informiranje in natečaje

Petra Kavčič
T: 01/547 33 37
petra.kavcic@izs.si

Polona Okretič
T: 01/547 33 17
polona.okretic@izs.si

Služba za javna pooblastila

Renata Gomboc,
vodja službe
T: +386 (0)1/ 547-33-11
E: renata.gomboc@izs.si

Martina Babnik,
svetovalka
T: 01/547 33 19
E: martina.babnik@izs.si

- strokovni izpiti s področja gradbene, tehnološke, rudarske in geotehnoške stroke
- vpis v matično sekcijo gradbenih inženirjev, inženirjev tehnologov in drugih inženirjev, inženirjev rudarjev in geotehnologov
- seznam projektivnih podjetij

Neža Časl,
svetovalka
T: 01/547 33 26
E: neza.casl@izs.si

- strokovni izpiti s področja elektro, strojne, geodetske stroke in geodetskih storitev
- vpis v matično sekcijo elektro, strojnih inženirjev in geodetov
- vpis v imenik geodetov
- seznam geodetskih podjetij